

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра романської і новогрецької філології та перекладу

Кваліфікаційна робота з перекладознавства
на тему:

**Лексико-граматичні засоби відтворення стилістичних і прагматичних
особливостей французьких медіатекстів в українських перекладах**

Студент: Глоба Г.В.

Науковий керівник: доктор філологічних наук,
доц. Філоненко Н.Г.

Київ 2020

Зміст

ВСТУП.....	3
1. Теоретичні аспекти перекладу французьких медійних текстів.....	5
1.1. Переклад французьких текстів на українську та їх специфіка.....	5
1.2. Поняття стилістичного аспекту перекладу.....	14
2. Прагматика у медійному перекладі...	17
2.1. Види прагматичної адаптації	17
2.2. Комунікативно-прагматична еквівалентність	19
2.3. Основні дослідження перекладу з французької на українську	24
3. Лексично-граматичні засоби відтворення перекладу французьких медійних текстів українською мовою.....	28
3.1. Основні лексико-граматичні категорії французьких медійних текстів.....	28
3.2. Стилiстичні і прагматичні характеристики лексико-граматичних категорій французьких медійних текстів.....	30
3.3. Особливості відтворення прагматики і стилістики французьких медіатекстів лексико-граматичними засобами української мови.....	44
ВИСНОВКИ.....	54
Список використаної літератури.....	56
RÉSUMÉ.....	63

ВСТУП

Темою роботи є лексико-граматичні засоби відтворення стилістичних і прагматичних особливостей французьких медіатекстів в українських перекладах.

Актуальність цієї роботи зумовлена орієнтованістю науково-практичного доробку учених і спеціалістів-практиків на лінгвопрагматичні особливості та важливості їх передачі в процесі перекладу, а також необхідністю створення високоякісних перекладів. Незважаючи на відносно велику кількість робіт, присвячених цій тематиці, ця проблема все ще не була повністю висвітлена з огляду на лексико-граматичні засоби відтворення стилістичних і прагматичних особливостей французьких медіатекстів в українських перекладах.

Метою роботи є встановлення лексико-граматичних засобів, які відтворюють стилістичні і прагматичні особливості французьких медіа текстів в українських перекладах.

Поставлена мета передбачає розв'язання таких **завдань**:

- Дослідження теоретичних аспектів перекладу французьких медійних текстів;
- Дослідження перекладу французьких текстів на українську та їх специфіки;
- Дослідження поняття стилістичного аспекту перекладу;
- Визначення прагматики у перекладі;
- Характеристика видів прагматичної адаптації;
- Характеристика комунікативно-прагматичної еквівалентності;
- Характеристика основних досліджень перекладу з французької на українську;

- Характеристика лексично-граматичних засобів відтворення перекладу французьких медійних текстів українською мовою;
- Характеристика основних лексико-граматичних категорій французьких медійних текстів;
- Характеристика стилістичних і прагматичних характеристик лексико-граматичних категорій французьких медійних текстів;
- Визначення особливостей відтворення прагматики і стилістики французьких медіатекстів лексико-граматичними засобами української мови.

Об'єктом дослідження є лексико-граматичні засоби відтворення стилістичних і прагматичних особливостей французьких медіатекстів в українських перекладах.

Предметом дослідження є структурні, лексико-семантичні, граматичні та комунікативно-прагматичні особливості перекладу франкомовних текстів і засоби їх відтворення українською мовою.

Вибір методів дослідження визначався поставленими завданнями. Основними для здійснення компаративного аналізу структурно-прагматичних особливостей тексту оригіналу та перекладу були зіставний та описовий методи. Відбір і класифікація матеріалу зумовили використання прийому лінгвістичного спостереження. Використано методи квантитативного аналізу, схематичного зображення, прагматичного аналізу та узагальнення для ґрунтовного дослідження українських засобів перекладу франкомовних текстів конвенцій.

Наукова новизна роботи полягає у комплексному та систематизованому дослідженні.

Практичне значення праці полягає у можливості використання її результатів перекладачами у рамках їх професійної діяльності, а також їх включення у курси перекладознавства, прагматики та практичного перекладу.

1. Теоретичні аспекти перекладу французьких медійних текстів

1.1. *Переклад французьких текстів на українську та їх специфіка*

Перекладом називається діяльність з інтерпретації сенсу тексту на одній мові (вихідній мові) і створення нового еквівалентного йому тексту іншою мовою. Спочатку існував тільки ручний переклад (виконаний людиною), але мали місце спроби автоматизувати переклад на природних мовах (машинний переклад або використовувати комп'ютери в якості допоміжних засобів при перекладі (автоматизований переклад).

Метою перекладу є встановлення відносин еквівалентності між вихідним і перекладним текстом, в результаті чого обидва тексти несуть в собі однакові смисли виходячи з культурних і узуальних особливостей мов, на яких вони створюються. Серед основних факторів, що впливають на переклад, розрізняють контекст, основні яруси і граматичну будову мов, традиції писемного та усного мовлення, фразеологічні звороти і т. і.

Перекладацька діяльність підрозділяється на два основних типи перекладу.

Письмовий переклад полягає в перенесенні сенсу вихідного тексту в письмовий текст на письмових або електронних носіях з урахуванням норм і особливостей писемного мовлення обох текстів.

Усний переклад має на меті перенесення сенсу висловлювання представника культури вихідної мови в мову перекладу з урахуванням характеристик усного мовлення обох мов. Усний переклад підрозділяють на синхронний і послідовний. Варто відзначити, що переклад мови жестів не прийнято відносити до виду усного перекладу.

Початок професійного послідовного перекладу було покладено в ході Паризької мирної конференції в 1919-1920 роках. Перше історично зареєстроване широке використання синхронного перекладу сталося на Нюрнберзькому процесі 20 листопада 1945 - 1 жовтня 1946 роках. Надалі він став основним видом усного перекладу в ООН.

Винахід комп'ютера сприяв створенню електронних словників, а пізніше програм автоматизованого перекладу. Переклад, виконаний з їх допомогою, не включає передачу семантичної частини мови і впливає з її емоційної сторони. Проблематика подібних допоміжних інструментів перекладача обмежується самоосвітою штучного інтелекту. Проте, подібні інструменти незамінні в перекладацькій діяльності, особливо в великих перекладацьких агентствах. Також існують онлайн сервіси з автоматичного перекладу окремих слів, пропозицій і цілих фраз (такі, як Google Translate), які побудовані на статистичній інформації про переведення окремих фраз людьми.

Послуги перекладацьких агентств досить затребувані в більшості країн світу, так як потреба в перекладі існує в багатьох сферах людської діяльності. Таким чином, переклад забезпечує технічну, ділову, туристичну, повсякденну необхідність у спілкуванні носіїв різних мов і допомагає в подоланні мовного бар'єру мільйонам людей на щоденній основі.

Метою перекладу є встановлення відносин еквівалентності між текстами на різних мовах; інакше кажучи, обидва тексти несуть в собі одне й те саме повідомлення; незважаючи на самі різні перешкоди, які перекладачеві доводиться долати, вдалим вважається той переклад, який відповідає двом критеріям:

Точність або достовірність. Характеризується тим, наскільки точно переклад передає зміст вихідного тексту; робить він це, додаючи або віднімаючи щось зі змісту, посилюючи або послаблюючи будь-які елементи сенсу.

Прозорість. Тут мова йде про міру, в якій переклад сприймається носієм мови не як переклад, а як оригінальний текст на мові, що, відповідає граматичним, синтаксичним і ідіоматичним нормам мови.

Переклад, який відповідає першому критерію, можна назвати «вірним перекладом»; переклад, який відповідає другим критерієм, характеризується як «ідіоматичний переклад».

Використовувані критерії оцінки достовірності переклади розрізняються залежно від тематики тексту, точності змісту оригіналу, типу, функції та використання тексту, його літературних якостей, соціального і історичного контексту.

Критерії оцінки прозорості перекладу здаються більш простими: неідіоматичний переклад немилозвучний, а в процесі послівного перекладу, який здійснюють багато систем машинного перекладу, часто виходить незв'язний текст.

Проте, в певних ситуаціях перекладач може свідомо здійснювати буквальний переклад. Наприклад, перекладачі художньої літератури та релігійних текстів часто максимально дотримуються початкового тексту. Для цієї мети вони навмисно «розтягують» кордони мови, виробляючи неідіоматичний текст.

Поняття точності та прозорості розглядаються в сучасних теоріях перекладу по-різному. Ідея, що прийнятний переклад повинен зберігати ідіостиль домінує в деяких культурах.

Поняття точності та прозорості залишаються ключовими на Заході. Не завжди вони мають такий статус в інших культурах. Наприклад, індійський епос Рамаєна має безліч версій на різних мовах Індії, і історії часто сильно відрізняються одна від одної. Якщо звернути увагу на слова, які використовуються для переведення в мовах Індії стає очевидною та свобода, яку отримує перекладач.

При необхідності оцінити, наскільки перекладач буде відповідати цим критеріям, один з варіантів - проаналізувати його ключову філософію. Філософія може відображатися окремими сторінками (місія, бачення, цінності), але є ймовірність, що цей текст виконує лише естетичну функцію. Більш надійно, коли «філософія» відбивається в зверненнях, проходить через документи і т. і. Найкращий варіант - рекомендації.

Французька мова є офіційною мовою франкомовного населення Бельгії, Швейцарії і Канади. Французькою мовою користується населення багатьох

держав Африки, Карибського басейну (Гаїті і інші), Французької Гвіани, в тому числі і в якості офіційної мови.

Французька мова відноситься до індоєвропейської сім'ї мов (Італійська гілка, романська група, галло-романська підгрупа). Розвинулася з народної латини і пішла від неї далі, ніж будь-який інші романські мови. Писемність на основі латинського алфавіту.

Французька мова є однією з офіційних мов ООН і ЮНЕСКО. Французька - офіційна мова великого числа міжнародних організацій і одна з найбільш досліджуваних. Згідно з даними міжнародної організації «Франкофонія», число людей, дійсно здатних висловлюватися французькою - близько 274 мільйонів.

Процес, який визначив розвиток народної розмовної латини у французьку мову, зайняв епоху від VI до VIII століть.

Найбільш ранні тексти, що збереглися на давньофранцузькій мові - це Страсбурзькі клятви (842 р.) і Секвенція про святу Евлалій (кінець IX століття). Мова зазнала сильного впливу класичної латини.

У зв'язку із завоюванням Англії норманами в 1066 році французька мова (в таких формах, як англо-нормандська мова, французька) укорінився в Англії на три століття як мова знаті. Французька мова також була спільною мовою різних хрестоносців і стала мовою держав хрестоносців на Близькому Сході.

У XII-XIII століттях французька мова поширювалася в придворних колах Німеччини, Фландрії та Нідерландів. В кінці XIII століття деякі італійські письменники писали по-французьки, зокрема по-французьки Марко Поло написав знамениту книжку про свою подорож.

Ордонанс Вілле-Котре 1539 року закріпив статус французької мови як єдиної державної мови у Франції і зобов'язав органи місцевої адміністрації спиратися на його паризьку норму замість латини при складанні всіх адміністративних документів. Важлива віха в історії мови - створення в 1635 році кардиналом Рішельє Французької академії. Трохи пізніше (з середини XVII століття) французьку мову почали використовувати як міжнародну, але

тим не менше основний пік її популярності припав на XVIII століття, коли французький замінив латинь в дипломатії, науці, міжнародному культурному обміні, літературі. Вона вживалася в аристократичних і вчених колах Великобританії, Німеччини, Австрії, Нідерландів, Італії, скандинавських країн, Росії, Польщі, Угорщини. По-французьки писали свої твори такі нефранцузи як Лейбніц, Галіані, Фрідріх II, Катерина II, Казанова. Французький залишалася єдиною офіційно визнаною міжнародною мовою аж до Першої світової війни.

Основою французького стилю є народна латинь, яка активно розвинена у Франції. Основою письмової французької мови служить латинський алфавіт з додатковими його діакритичними значками. Оформлення будь-яких документів у Франції виконується тільки французькою мовою.

Французька мова є досить унікальною і при її перекладі враховується, крім особливостей словотворення, також і культура країни. Переклад з французької на українську мову передбачає наявність безлічі нюансів, які професійний перекладач повинен завжди враховувати і застосовувати різні варіанти вирішення для досягнення необхідного результату. Найчастіше доводиться залишати вихідні терміни через відсутність вірного еквівалента.

Особливістю французької мови є наявність аналітичного ладу, при якому велика роль відводиться службовим словам (артиклі і допоміжним дієсловом). Саме тому при перекладі особлива увага приділяється додатковим значенням, які набувають іменники, які використовуються з артиклем.

На території Франції існують такі групи діалектів:

- Північні: нормандський, пікардській, валлонський.
- Східні: Лотаринзький, шампанський.
- Південно-східні: бургундський, Франш-контійський.
- Південно-західні: пуатевінсько-сентонжські (пуатевінській, сентонжській), Ангулемський (Ангумуа).
- Західні: Анжуйський, Менський, галло.

- Центральні: франсійський (діалект Іль-де-Франса), туренський, орлеанський, Беррійський, Бурбон.

У сучасній Франції діалекти вживаються обмежено; вони характеризуються різним ступенем збереження: в більшості регіонів можна говорити про збереження деяких діалектних структур в тій чи іншій частині діалектного ареалу, або про наявність місцевих особливостей в регіональних варіантах французької мови; центральні говори (франсійський, орлеанський та інші) майже повністю витіснені літературною мовою; порівняно стабільно вживаються тільки діалекти північної групи (валлонський і пікардський діалекти використовують власну орфографію, на цих діалектах створюються літературні твори, матеріали на них публікуються в періодичній пресі).

При розгляді теоретичних аспектів перекладу французьких текстів на українську слід взяти до уваги, що кожна мова є унікальною, і кожна має свої виняткові особливості, які не можна не враховувати при перекладі. Часто кажуть, що французька мова є відносно «легкою» для освоєння. Однак ця легкість зовсім не означає, що перекладачі, що працюють з цією мовою, що не стикаються з певними особливостями і труднощами.

Перша особливість французької мови - існування двох відносно самостійних діалектів: північного (провансальського) і південного. Вони досить суттєво відрізняються один від одного, проте, не настільки, щоб носії цих діалектів не могли один одного зрозуміти. Якийсь час ці діалекти були рівнозначні за своїм статусом і ступенем поширеності, проте зараз провідну позицію займає північний діалект. Саме на ньому розмовляє більшість жителів франкомовних країн (а таких країн налічується близько 30), ведеться ділова документація, друкуються книги і газети. Однак це зовсім не означає, що перекладачеві з французької на українську не доводиться стикатися з оборотами і виразами південного діалекту, які в мові французів, особливо південної частини країни, зустрічаються досить часто.[6]

Одне із завдань, що стоять перед перекладачем - виконати переклад максимально точно, зберігаючи не тільки зміст, а й стилістичне забарвлення

тексту або мови. Очевидно, що при перекладі художнього тексту будуть використовуватися не ті ж мовні засоби і конструкції, що при перекладі наукової статті. А емоційна насиченість творів французьких авторів вимагає особливо ретельного підбору засобів художньої виразності при перекладі.

Французька мова багата ідіоматичними виразами, і для недосвідчених перекладачів це може стати черговим каменем спотикання. Грамотний і точний переклад стійких виразів - показник професіоналізму виконавця.

Багато слів французької мови мають схожу вимову, що також може створити додаткові труднощі для перекладача. У письмовому перекладі французьких омофонів допомагають «німі літери», які не читаються, але дозволяють розрізняти окремі слова і форми слів на листі.

Французька мова має розвинену систему дієслівних форм, що включає різні тимчасові і заставні форми. Наприклад, щоб описати майбутні події в майбутньому, французи можуть використовувати різні часи дієслів. Досить складною є та система, що: у французькій мові їх не три, як, наприклад, в українській або англійській, а чотири.

Ще одна особливість французької мови - прямий порядок слів у реченні. В українській мові, як відомо, порядок слів досить вільний, а перестановка членів речення дозволяє робити акцент на окремих словах, змінюючи часом сенс всього висловлювання. При перекладі на французьку мову цього ж ефекту доводиться домагатися іншими мовними засобами (наприклад, використовуючи певні і невизначені артиклі іменників).

Якою б мовною пари здійснювався переклад, його якість буде прямо залежати від досвіду і професіоналізму виконавця.

Серед особливостей французької мови можна виділити наступні.

Кількість складів дорівнює кількості голосних мовних звуків. Склад відкритий, якщо він закінчується на голосний звук: lit [li]; і закритий, якщо закінчується на приголосний: lire [lir].

Наголос в словах завжди на останньому складі. У мові слова об'єднуються в ритмічні групи. В цьому випадку наголос падає тільки на останній складі останнього слова групи [1].

У французькому алфавіті 26 латинських букв, що доповнюються умляутами та латинськими лігатурами Æ æ, Œ œ.

Букви і буквосполучення, що використовуються в іноземних словах: k (в англійських, грецьких, арабських: kilo), w (wagon [vago]), неозвучена h придихова (в німецьких, тюркських, арабських [20]), ch (chœur [kœr]), ph (в грецьких: philologue [filolɔg]).

Лігатури зустрічаються в словах, запозичених з латині: nævus [nevys], sæcum [sekɔm], œsophage [ezɔfaz], Œdipe [edip].

Орфографія французької мови є в значній мірі етимологічною, подібно до англійської мови і відображає багато положень фонетики старофранцузької мови X-XIV ст., тоді як сучасна фонетика сильно пішла вперед. З цієї причини існує велика кількість правил читання і винятків з них. Поряд з англійською орфографією, орфографія французької мови є однією з найскладніших для вивчення серед європейських мов. Читання письмового тексту в порівнянні з англійською мовою спирається на більш послідовні і однозначні правила, але в той же час правильне написання складних слів потрібно зачувати напам'ять, як і в англійській мові. У цих випадках в підручниках і словниках можуть даватися транскрипції.

Розмовній формі французької мови властивий аналітизм, коли граматичні категорії виражаються в основному службовими словами (артиклями, прикметниками, займенниками) і порядком слів. Письмова форма флективно-аналітична.[6]

Порядок слів фіксований. У розповідному реченні типовий порядок прямий (підмет → присудок → доповнення, SVO).

Пряме доповнення передре непрямому: *je donne le livre à mon frère* (я даю книгу братові). Якщо додаток виражено займенником, використовується порядок SOV: *je vous connais* (я вас знаю).

Питання утворюються в розмовній мові за допомогою інтонації: *il vient?* (*Він йде сюди?*); стандартно за допомогою частки *est-ce que* (так чи, що): *est-ce qu'il vient?*; за допомогою зворотного порядку слів (інверсії), що використовується в літературі: *vient-il?*[8].

Також одним з аспектів перекладу французької мови на українську можна назвати те, що для передачі французьких назв і неперекладних реалій в українській мові використовується уніфіковані правила практичної транскрипції.

Дані правила передачі власних назв французької мови не можуть розглядатися як строгі, так як французька орфографія має велику кількість б правил і ще більшою кількістю винятків. Основна ідея - перерахувати типові поєднання букв французького письма і вказати їх українську передачу.

Однією з особливостей практичної транскрипції з французької є передача так званого «лієзона» - озвучування на стику слів приголосних, невимовних в окремому слові, якщо наступне слово починається з голосної або німого *h*. Звучні приголосні передаються відповідними російськими приголосними. Найчастіше це приголосні *s* і *t* (*Les Ormes* - *Лез-Орм*, *Saint-Aubin* - *Сент-Обен*, *Saint-Hilaire* - *Сент-Ілер*), але іноді бувають і інші (*Bourg-en-Bresse* - *Бурк-ан-Брес*) . Перед так званою придихальною *h* (*H aspiré*), також невимовним в сучасній мові, льеzona не відбувається: *Les Halles* - *Ле-Аль*, *Les Hautes-Rivières* - *Ле-От-Рив'єр*. Треба мати на увазі, що лієзон відбувається не у всякому поєднанні двох слів; в сумнівних випадках необхідно звірятися з французькими правилами і фонетичними джерелами.

Оскільки в передачі французьких імен та назв на українську мову є багаторічний досвід, в українській мові вкоренилася велика кількість традиційних написань, які в кожному окремому випадку встановлюються за довідниками. Приклади: *Corse* → *Корсика*, а не *Корс*, *Metz* → *Мец*, а не *Міс*, *Marseille* → *Марсель*, а не *Марсей*, *Paris* → *Париж*, а не *Парі*, *Reims* → *Реймс*, а не *Ренс*. При передачі назв річок, газет, журналів артикль, як правило, опускається.

При передачі французьких жіночих особистих імен і назв річок, що закінчуються в вимові приголосним звуком, до них у багатьох (але не у всіх) випадках, для зручності їх вимови і схиляння, додається закінчення-а, наприклад: *Françoise* - Франсуаза, *Anne* - Анна, *Geneviève* - Женев'єва, *la Seine* - Сена, *le Rhône* - Рона.

На думку лінгвіста і перекладача Дмитра Ермоловича, в той час як для художніх творів склалася практика додавання закінчень -а до жіночих імен, сучасні імена в нехудожніх контекстах краще передавати без закінчень, що відповідає тенденції, що виникла з середини ХХ століття.

Імена монархів і релігійних діячів передаються, як правило, за принципом етимологічної відповідності (транспозиції), в традиційному варіанті: *Jean* - Іоанн, а не Жан, *Louis* - Людовик, а не Луї, *François* - Франциск, а не Франсуа. При цьому має місце традиція, яка пішла від звучання німецьких імен при передачі деяких імен монархів, які не мають тезок в біблійних або міфологічних джерелах: *Charles* - Карл, а не Шарль (Charlemagne - Карл Великий, а не Шарлемань), *Henri* - Генріх, а не Анрі.[25]

1.2. Поняття стилістичного аспекту перекладу

Стилістичний аспект перекладу полягає в правильному підборі лексико-граматичних засобів відповідно до загальної функціонально-комунікативної спрямованості оригіналу і з урахуванням існуючих норм мови, на яку робиться переклад.

Стилістичний аспект перекладу необхідний перекладачеві, без нього, не могло і не може вийти красивого перекладу. Саме стилістичний аспект мови відповідає не тільки за переклад з мови оригіналу на мову перекладу, а й за особливості і майстерність перекладача. Адже від того, як перекладач здатний передати сенс стилістичних одиниць і залежить переклад оригіналу. Експресія при перекладі надає більшої виразності початкового тексту. Закономірно, що для літературознавців, мовознавців, культурологів і філософів головні і найбільш цікаві проблеми пов'язані з художнім

перекладом, переказом художнього мовлення. До засобів вираження експресії відносяться: метафора, метонімія, порівняння, алюзії, цитати, крилаті вирази, прислів'я і приказки. При перекладі найскладніше перекладачеві вдається переклад таких стилістичних фігур мови, як метафора, епітети, порівняння, прислів'я і т. П. Звичайно, перекладач може здійснювати переклад, і не звертаючи уваги на них, але в результаті він отримає «сухий» переклад[48].

Передача стилістичних одиниць - одна з найважливіших завдань перекладу. Йому слід приділяти особливу увагу. Існують певні стилістичні вимоги, яким повинен відповідати переклад, тобто Нормативні правила, що характеризують тексти аналогічного типу в мові перекладу. До цих вимог можна віднести:

1. Сміслова відповідність. Залежно від стилю і напрямку перекладу перекладач повинен завжди прагнути до того, щоб перекладений текст відбивав справжній зміст оригіналу. Сміслова відповідність включає в себе стилістичну точність, адекватність і повноту[48].

2. Грамотність. Основна вимога полягає в тому, щоб текст відповідав загальним нормам української та французької мов. Як правило, передбачається відсутність стилістичних, граматичних і орфографічних помилок.

3. Лексична і стилістична відповідність. Передбачається вірний підбір еквівалентів термінів оригіналу, пошук аналогів скорочень і аббревіатур, коректна транслітерація. Загальний стиль перекладеного тексту і стиль оригіналу не повинні розходитися в сприйнятті. Для технічних перекладів характерна точність фраз, відсутність емоційно-забарвлених слів, побудова простих речень, безособовість[37].

Для того щоб мова відповідала основним стилістичним вимогам, була виразна, точна, стилістично мотивована, а використовувані в ній засоби були б найбільш доцільними для вираження даного змісту і доречними в даному

контексті, мовець повинен опанувати стилістичні ресурси мови, знати його стилістичні норми.

Переклад, як усний, так і письмовий - процес досить складний і багатогранний. Переклад - це не просто заміна однієї мови іншою. У перекладі стикаються різні культури, особистості, рівні розвитку, традиції і установки. Основним завданням перекладача завжди було і залишається - пам'ятати про всі складнощі перекладу і намагатися якомога точніше передати думку автора, при цьому, не забуваючи передавати різні авторські художні прийоми. Як вже було сказано, усвідомлення цих труднощів - крок до успіху професійної діяльності перекладача[23]. Впевненість перекладача в своїх силах не повинна перетворюватися в самовпевненість, а наявні знання - в застиглу догму, яка не підлягає перевірці або вдосконалення. Важливо пам'ятати: переклад - це, перш за все, важка, кропітка, відповідальна робота, що вимагає не тільки різнобічних знань і творчого ставлення, але і величезного бажання якомога чіткіше передати задум автора. Відзначимо, що в повній мірі така передача фактично нездійсненна, і художній переклад буде лише спробою відтворити засобами іншої мови всю сукупність прийомів оригіналу, свого роду варіацією на тему оригіналу.

Причин, що обумовлюють необхідність використання стилістичних трансформацій, досить багато. Лінгвісти Т.Р. Левицька і А.М. Фіттерман пишуть про них так: «Причини кореняться в національних особливостях мов. Їх стилістичні системи також мають свій національний характер. Стилiстичні прийоми одних і тих же мов в основі одні й ті ж, однак, їх функціонування в мові по-різному. Одні і ті ж прийоми мають різну ступінь вживаності, виконують різні функції і мають різну питому вагу в стилістичній системі мови, чим і пояснюється необхідність трансформацій»[48].

При передачі стилістичного значення перекладач повинен відтворити при перекладі той же ефект, тобто викликати у читача аналогічну реакцію, хоча часто йому доводиться досягати цього, вдаючись до зовсім інших мовних засобів.

2. Прагматика у медійному перекладі

2.1. *Види прагматичної адаптації*

Прагматичною адаптацією перекладу називаються зміни, які вносяться до тексту перекладу з метою домогтися необхідної реакції з боку конкретного рецептора перекладу. Під час перекладу відбувається трансформація усієї системи сенсів які відображаються більш-менш в семантиці, у порядку розташування слів у реченні та ін.

Швейцер у своїх роботах звертав увагу на те що, «прагматична адаптація – це перетворення вихідного висловлювання із врахуванням передачі його прагматичного значення, тобто специфічного сприйняття інформації, що міститься в мовленнєвому висловлюванні, зі сторони різних одержувачів»[53]. При цьому відбувається прагматична адаптація вихідного тексту, враховуються соціальні, культурні, психологічні та ін. розбіжності між одержувачами тексту оригіналу та тексту перекладу.

Види прагматичної адаптації:

Додавання - пояснення назв різного роду географічних і культурно-побутових реалій. При перекладі на українську мову географічних назв типу алжирських віллая (wilalya) Oran, Alger, Вежаіа тощо., Як правило, додаються слова «регіон, провінція», що вказують, що позначають ці назви, щоб зробити їх зрозумілими для вітчизняного читача. Читачеві оригіналу пояснень не потрібно, бо для нього це знайома лексика. В перекладі перекладач найчастіше вводить у текст додаткову інформацію. Наприклад, пояснень потребують назви різного роду географічних і культурно-побутових реалій, що згадуються в оригіналі. Пояснення повинні бути краткими та змістовними.

2. Опущення-втрата незначної інформації, що в перекладі опущено наприклад, «Dolipran» - фірмову назву таблеток парацетамолу, нічого не говорить вітчизняному читачеві. Опущення для даного контексту ця інформація є несуттєвою і нею цілком можна знехтувати.

3. Заміна - вид прагматичної адаптації, яка безпосередньо не виражена в оригіналі, але, тим не менш, зрозуміла читачеві.

а) Генералізація - заміна слова з конкретним значенням словом з більш загальним, але більш зрозумілим для носія значенням.

б) Конкретизація - заміна слова із загальним значенням словом або словами з більш вузьким, конкретним значенням, що розкривають суть даного явища[39].

4.«Екстраперекладацької надзадачі». Всякий переклад — це текст, що створюється перекладачем для досягнення певної мети. У більшості випадків ця мета полягає в забезпеченні ідентичності перекладу. Проте деколи перекладач може використовувати переклад для досягнення якоїсь іншої мети, вирішити якесь своє завдання, безпосередньо не пов'язане з точним відтворенням оригіналу. Для вирішення такої «надзадачі» він може змінювати і навіть спотворювати оригінал, порушуючи головні принципи своєї професійної діяльності. Зрозуміло, що подібна практика носить винятковий характер і дії перекладача не є перекладом у звичайному сенсі цього слова. Далі опишемо варіанти “екстраперекладацьких надзадач” Філологічний переклад, коли перекладач прагне відтворити в перекладі формальні особливості мови оригіналу, навіть якщо тим самим він порушує норму або узус мови перекладу. Така тактика, неприпустима в «нормальному» перекладі, може переслідувати різні практичні цілі. Наприклад, для вивчення іноземних мов.

- Спрощений або приблизний переклад, коли перед перекладачем є завдання: вибірково або узагальнено передати елементи змісту оригіналу. У таких випадках перекладач створює якийсь робочий переклад, що не відповідає вимогам адекватності, але відповідний його «надзадачі». Такий переклад трапляється в інфомедіапросторі.

- Модернізація оригіналу при перекладі. Модернізація досягається використанням слів і висловів, характерних для пізнішого або сучаснішого періодів. Деколи подібна модернізація додає оповіданню гумористичний

характер, коли історичні персонажі «працюють наднормово», «здійснюють режим економії», «проводять невірну кадрову політику», «вирішують проблемні питання без відриву від виробництва» і т.д.[48]. Якщо в оригіналі два чоловіка при зустрічі вітають один одного «святим поцілунком» (як це було прийнято в біблейські часи), то в перекладі вони обмінюються дружніми рукостисканнями[48]. Такий метод в перекладі спробували М.Костомаров та П.Гулак-Артемівський.

- Це такий вид прагматичної адаптації, коли перекладач ставить перед собою певне «екстраперекладацьке» завдання, продиктоване політичними, економічними, особистими та іншими подібними міркуваннями, що не мають ніякого відношення до тексту, що перекладається. Перекладач може прагнути в чомусь переконати рецептора перекладу, нав'язати своє відношення до автора оригіналу або до згадуваних подій, уникнути конфлікту або, навпаки загострити його та ін[22].

2.2. Комунікативно-прагматична еквівалентність

Дослідження прагматики дискурсу передбачає розгляд лінгвістичних засобів реалізації прагматичного впливу на свідомість реципієнта, зокрема, вивчення емотивної і експресивної лексики, яка, як правило, має найбільший комунікативним ефектом, а також встановлення залежності між специфікою цільової аудиторії і ступенем розкриття прагматичного потенціалу рекламного тексту. Аналіз літератури, присвяченої прагматичного аспекту перекладацької діяльності, показує, що прийоми, використовувані перекладачем для збереження прагматичної спрямованості тексту оригіналу і забезпечення адекватного розуміння реципієнтом тексту перекладу, часто використовуються без урахування особливостей окремого одержувача інформації. В основному реципієнтом є гіпотетичний, «усереднений» представник свого мовного колективу, сприйняття якого визначається не особистісними характеристиками, а культурно-історичними особливостями суспільства і фоновими знаннями про реалії іноземної мови. З прагматичної

точки зору, різні тексти відрізняються різним ступенем переводимості, в залежності від їх комунікативної спрямованості та цільової аудиторії.

Основна мета перекладача полягає в передачі комунікативного ефекту тексту оригіналу, що може бути досягнуто або за рахунок збереження прагматики оригіналу, або за рахунок внесення конкретних змін в даний аспект[32].

До середини ХХ століття можна було спостерігати посилення інтересу лінгвістів до прагматиці, який відбився і на перекладознавстві. Утворився цілий напрямок прагматики перекладу, в основу якого лягло розуміння перекладу як спрямованого мовної дії. Це призвело зокрема до переосмислення перекладацької еквівалентності центрального поняття теорії перекладу. Якщо раніше перекладацька еквівалентність розглядалася виключно на рівні семантики тексту, то пізніше в фокус інтересу потрапили прагматичні аспекти перекладу, що призвело до виникнення поняття «прагматичної еквівалентності»[53].

Незважаючи на те, що в даний час існує безліч різних трактувань даного терміну загальним для них є визнання пріоритету комунікативного наміру автора над формальними характеристиками оригіналу. Крім того, практично всі теоретики перекладу, які використовують термін прагматичної еквівалентності, визнають, що комунікативний намір повинен бути переданим на мову перекладу з урахуванням особливостей аудиторії.

В цілому треба відзначити розбіжність в розумінні прагматичної еквівалентності у представників різних шкіл. Крім того, багато дослідників звертають увагу на прагматичні аспекти перекладу, не користуючись при цьому терміном прагматичної еквівалентності, хоча коло досліджуваних питань може перетинатися. І нарешті, існує безліч синонімічних термінів, які позначають різні боки поняття, яке в даній роботі позначається як прагматична еквівалентність.

Засновником поняття прагматичної еквівалентності в вітчизняному перекладознавстві можна вважати А.Д. Швейцера, хоча окремі ідеї, які лягли

в основу даного поняття, висловлювалися і до нього, а сам термін вживався ще В. Коллером в 1979 році прагматична еквівалентність описувалася А.Д. Швейцером як інваріант перекладу, тобто щось, що відрізняє небуквальний переклад від переказу. Вчений розглядає збереження прагматичного інваріанта як мінімальна вимога, що пред'являється до перекладу. У найзагальнішому сенсі під інваріантом дослідник розуміє відповідність комунікативної інтенції відправника комунікативному ефекту одержувача. На прагматичному рівні враховуються такі чинники, як комунікативна інтенція, комунікативний ефект, установка на адресата і т.д.

Багато вітчизняних лінгвістів услід за А.Д. Швейцером стали розглядати прагматичну еквівалентність, як обов'язковий компонент перекладу. Цю точку зору поділяють З.Г. Прошин, Е.А. Ковальчук та ін.

У своєму розумінні прагматичної еквівалентності А.Д. Швейцер ґрунтувався на рівневій моделі перекладу, запропонованому В.Н.Комісаровим. Саме цьому представляється доречним розглянути розробки, які лягли в основу уявлення багатьох вітчизняних лінгвістів про прагматичну еквівалентність.

В.Н. Комісаров виділяє п'ять типів еквівалентності: перші три типи пов'язані з передачею функціонально - ситуативного змісту оригіналу, яка можлива при значному відхиленні семантики перекладу від семантики оригіналу, а четвертий і п'ятий тип еквівалентності пов'язані з максимально точною передачею семантики мовних одиниць, тобто зі збереженням максимально можливої близькості значень співвіднесених синтаксичних і лексичних одиниць[22].

Треба відзначити, що при допустимому значному відхиленні від оригіналу в перших трьох типах в обов'язковому порядку зберігаються три аспекти: мета комунікації, вказівка на ситуацію і спосіб її опису. Розглянемо докладніше перші три типи еквівалентності, які в тій чи іншій мірі збігаються з прагматичною складовою тексту або висловлювання. Перший тип еквівалентності полягає в збереженні тільки найнеобхіднішого змісту

оригіналу - його комунікативної мети і описує такий переклад, який виявляє найбільші формальні розходження.

Другий тип характеризується не тільки порівнянням в перекладі комунікативної мети. Однак, на цьому рівні для опису ситуації використовуються різні поняття, тобто усе ще зберігається значне відхилення від семантики оригіналу.

Третій тип зберігає не тільки комунікативну мету і співвіднесеність з однією і тією ж ситуацією, але і спосіб її опису. Однак тут все ще відсутній паралелізм словникового складу і синтаксичної структури висловлювання - ці параметри враховуються в останніх двох з п'яти типів еквівалентності.

Таким чином, спостерігається сходження від самого грубого за формальними характеристиками перекладу до більш точного, при тому що мінімальним необхідним компонентом визнається збереження комунікативної мети висловлювання.

Найточніший переклад на функціонально - ситуативному рівні зберігає три компонента оригіналу: комунікативну мету висловлювання, співвіднесеність з однією і тією ж ситуацією і спосіб її опису[22].

Ідея ієрархічної моделі перекладу отримала подальший розвиток в роботах А.Д. Швейцера. Дослідник пропонує ієрархічну модель рівнів еквівалентності з урахуванням трьох семіотичних вимірів - синтактики, семантики і прагматики, відповідно до яких він виділив чотири рівні еквівалентності (від найнижчого до найвищого):

- 1) синтаксичний,
- 2) семантичний компонентний,
- 3) семантичний референціальний
- 4) прагматичний.

Мінімальна вимога до перекладу - дотримання еквівалентності на прагматичному рівні. Кожен рівень еквівалентності передбачає наявність еквівалентності на всіх більш високих рівнях. Як видно, в обох моделях визнається існування деякого мінімально необхідного рівня еквівалентності,

функціонально домінуючого над рештою [53]. Однак, як зазначає А.Д. Швейцер, моделі відрізняються тим, що у В.Н. Комісарова в якості головного компонента визнається мета висловлювання, тоді як А.Д. Швейцер визнає чільну функцію за комунікативним ефектом.

На думку дослідника, досягнення комунікативного ефекту має на увазі досягнення комунікативної мети, тому поняття комунікативної мети підпорядковане поняттю комунікативного ефекту. Однак помилково було б вважати, що поняття комунікативного ефекту повністю відсутнє в моделі перекладу, запропонованій В.Н. Комісаровим. Як зазначає Д.А. Гусаров, комунікативний ефект визначається трьома факторами: змістом висловлювання, характером складових висловлювання і сприйняттям рецептора.

Таким чином, відмінність полягає не у визнанні або невизнанні принципової ролі комунікативного ефекту, а в визначенні останнього. Якщо в розумінні А.Д. Швейцера поняття комунікативного ефекту залишається досить невизначеним, то в розумінні В.Н. Комісарова воно чітко пов'язано з змістом мовних знаків. Важливо інше розуміння рівнів еквівалентності пропонується зарубіжними лінгвістами - В. Коллером і М. Бейкером.

Швейцарський учений В. Коллер в 1979 році запропонував виділити п'ять типів перекладацької еквівалентності:

- Денотативну еквівалентність
- Конотативну еквівалентність
- Текстуально-нормативну еквівалентність
- Прагматичну еквівалентність
- Формально - естетичну еквівалентність

Як і у вітчизняних дослідників, у В. Коллера прагматична еквівалентність визначається через відношення до одержувача тексту. Однак на відміну від А.Д. Швейцера і В.М. Комісарова, В. Коллер не ставить

завдання вибудувати ієрархію типів еквівалентності, вказуючи на те, що цю ієрархію вибудовує сам перекладач в залежності від тексту і поставленого перед ним завдання. Англійський дослідник М. Бейкер співвідносить окремі рівні еквівалентності з рівнями мови. Як зазначає В. Леонарді, модель, що запропонована М. Бейкером, поєднує лінгвістичний і комунікативний підходи до розгляду еквівалентності.

На кожному формальному рівні мови визнається провідне становище комунікативної функції і цілі перекладу. Еквівалентність розглядається на лексичному рівні, рівні словосполучення і висказування, граматичному рівні, рівні тексту і прагматичному рівні.

Також як і В. Коллер, М. Бейкер не описує прагматичну еквівалентність як мінімальну вимогу, що пред'являється до перекладу. В цій моделі прагматична еквівалентність - це лише один з факторів, які перекладач повинен враховувати при перекладі[39]. Таким чином, поява різних видів еквівалентності пов'язана з очевидністю того, що неможливо реалізувати одночасно всі типи еквівалентності у тексті. Однак принципова відмінність полягає в тому, що деякі дослідники роблять спроби встановити універсальну ієрархію типів еквівалентності, визначити поняття інваріанта перекладу, тоді як інші вважають, що ієрархія типів еквівалентності відносна і варіюється від тексту до тексту.

2.3. Основні дослідження перекладу з французької на українську

Переклад є дуже давнім видом людської діяльності.

Своїм корінням він йде в ті далекі часи, коли прामова почала розпадатися на окремі мови і виникла необхідність в людях, які знали кілька мов і були здатні виступати в ролі посередників при спілкуванні представників різних мовних громад.

Індоевропейське мовознавство - галузь мовознавства, що займається реконструкцією і вивченням індоевропейської прамови, тобто мови, якою

говорив колись єдиний індоєвропейський етнос і який згодом розпався на окремі мови, що відносяться сьогодні до однієї мовної сім'ї.

В індоєвропейській мовознавстві прийнято виділяти чотири епохи в розвитку індоєвропейської мови і етносу:

1) прапротоіндоєвропейську епоху - епоху щодо гармонійного існування мови і етносу (V тис. до н. е.);

2) протоіндоєвропейську епоху, яка характеризується вже стабільним діалектальним розчленуванням індоєвропейської спільноти, ще територіально єдиної (V тис. до н. е. - IV-III тис. до н. е.);

3) праіндоєвропейську епоху, під час якої відбувається діалектальне і територіальне розчленування індоєвропейського етносу;

4) епоху повного мовного і територіального розпаду індоєвропейського етносу (III - поч. II тис. до н. е. - 1200 р. до н.е.)[17].

Між другим і третім етапами з'являється необхідність в перекладі як засобі комунікації між складними різними культурами і людьми. Без перекладацької діяльності важко собі уявити такі історичні процеси, як створення величезних імперій, населених багато чисельними різномовними народами, поширення релігійних і соціальних навчань. Таким чином, переклад має довгу історію.

XX століття вважається «золотим віком» усного перекладу, який став дуже важливим і поширеним видом людської діяльності завдяки бурхливому розвитку, особливо в 90-і рр. XX ст., науки і спеціальної техніки (обладнання для синхронного перекладу, аудіо- та відеоапаратури, комп'ютерів, інтернету та ін.).

В 1953 р П'єр-Франсуа Кайє заснував в Парижі Міжнародну федерацію перекладачів, в якій сьогодні представлено більше п'ятдесяти країн. Це професійна, не політична, яка не переслідує комерційних цілей організація, що ставить своїм завданням об'єднання перекладацьких організацій різних країн.

До середини ХХ ст. різко зросли міжнародні контакти. На карті світу з'явилося багато нових національних держав, виникли численні міжнародні організації, всесвітні рухи. Відбувається бурхливе зростання науки і техніки, що викликає величезну потребу в обміні інформацією. Незмірно зріс обсяг міжнародної торгівлі, дипломатичної діяльності, міжнародного листування. Розширилися культурні зв'язки між народами, масовий характер придбав міжнародний туризм.

Всі ці зміни в житті людства викликали потребу в перекладах і перекладачах. Стали з'являтися бюро перекладів, видавництва перекладної літератури. За даними ЮНЕСКО, сьогодні щорічно в світі видається близько 40 тисяч перекладних видань, тобто понад ста книг в день.

Різке зростання ролі перекладацької діяльності в ХХ ст. не могло не викликати інтересу у дослідників, але лише до середини ХХ ст. процес перекладу став об'єктом всебічного наукового вивчення. В центрі уваги лінгвістів виявилася смислова сторона мовних одиниць і мовних творів, зв'язок мови з мисленням, реальною дійсністю, з суспільством і культурою. З'явилися нові лінгвістичні дисципліни та області дослідження, серед яких психолінгвістика, соціолінгвістика, лінгвістика тексту, теорія мовних актів. Завдяки цьому значно зросли вимоги до точності перекладів[14].

Дослідження особливого виду мовної діяльності, яку називають перекладом, почали оформлятися в самостійну лінгвістичну дисципліну лише з початку другої половини ХХ століття. Таким чином, лінгвістична наука про переклад ще дуже молода. До сих пір вона не має навіть загальноприйнятної назви. У різних дослідників можна знайти, наприклад, такі терміни, як «перекладознавство», «транслатологія», «теорія перекладу» [14].

Необхідність наукового осмислення процесу перекладу обумовлювалася і завданням масової підготовки перекладачів. Минув час, коли перекладами могли займатися лише особливо обдаровані люди, що опанували уміння переводити самостійно. Для задоволення величезної потреби в перекладачах

у багатьох країнах були створені перекладацькі школи, факультети, інститути, перед якими стояло завдання забезпечити в установленій термін підготовку значного контингенту перекладачів досить високої кваліфікації. Здійснення масової підготовки перекладацьких кадрів виявило недостатність традиційної кваліфікації перекладача, яка свідчила: «для того, щоб перекладати, необхідне знання двох мов і предмета мови» [14]. виявилось, що фактори, зазначені в цьому формулюванні, самі по собі не забезпечують вміння перекладати кваліфіковано. Треба не просто знати дві мови - треба знати їх «по-перекладацьки», тобто в поєднанні з правилами і умовами переходу від одиниць однієї мови до одиниць іншої. Теорія перекладу і прагне з'ясувати, як відбувається перехід від оригіналу до тексту перекладу, які закономірності лежать в основі дій перекладача.

3. Лексично-граматичні засоби відтворення перекладу французьких медійних текстів українською мовою.

3.1. Основні лексико-граматичні категорії французьких медійних текстів.

Останнім часом вивченню процесу перекладу приділяється велика увага з боку теоретиків та практиків перекладу. Проблема перекладацьких перетворень як проблема теорії та практики перекладу представляє великий інтерес як для вітчизняних, так і зарубіжних вчених і набуває все більшої актуальності. Серед них такі відомі мовознавці, як Арнольд IV, Бархударов Л.С., Гак В.Г., Комісаров В.Н., Латишев Л.К., Максимов С.Є., Міняр-Білоручов Р.К., Рецкер Й.І., Семенов О.Л., Тер-Мінасова С.Г., Томахін Г.Д., Федоров А.В., Швейцер О.Д. та інші. В дослідженні медіатекстів використовують лінгвопрагматичний підхід за для розуміння впливу тих сенсів, що несе в собі текст, на громадськість.

На тлі суто мовностилістичних особливостей медіатексту, сукупність яких відрізняє його від мови інших стилів, можна назвати:

- 1) високий ступінь стандартизації засобів надання матеріалу;
- 2) експресивність мови як спосіб залучення уваги читача;
- 3) насиченість найрізноманітнішими реаліями (громадської, політичної та культурної життя), цитатами, аббревіатурами, скороченнями;
- 4) широке використання образної фразеології і ідеоматичної лексики, в тому числі ігри слів, каламбурів, прислів'їв і приказок;
- 5) використання інших стилістичних засобів, прийомів і фігур мови, таких, як гіперболи, літота, образні порівняння, метафори, метонімія. Також актуальним є питання використання перекладацьких перетворень у текстах різних функціональних мовних стилів. При перекладі текстів різних функціональних стилів перевага віддається різним типам трансформацій, і тому доцільно проводити дослідження, спрямовані на виявлення тих

трансформацій, які найбільш часто використовуються і характерні для текстів певного функціонального стилю мови. Метою цієї роботи є вивчення використання перекладацьких перетворень, зокрема граматичних, при перекладі текстів різних функціональних стилів для досягнення адекватності перекладу. Як відомо, основною метою перекладу є досягнення адекватності. Тому основним завданням перекладача є майстерне застосування необхідних перекладацьких перетворень, щоб перекладений текст якомога точніше передавав всю інформацію, що міститься в оригінальному тексті, дотримуючись відповідних норм мови, що перекладається. Трансформації, що здійснюють перехід від одиниць мови оригіналу до одиниць цільової мови, називаються перекладацькими перетвореннями[3].

Перекладацькі перетворення - це особливий вид міжмовного перефразування, який суттєво відрізняється від перетворень всередині однієї мови. Проблема перекладацьких перетворень розглядалася багатьма лінгвістами, які запропонували власне визначення поняття, але всі вони сходяться на думці, що перекладацькі перетворення є невід'ємною частиною процесу перекладу, і без їх використання неможливо забезпечити адекватний переклад будь-якого тексту. Наприклад, на думку Р.К.Міняра-Білоручова, «перетворення є основою більшості технік перекладу. Він полягає у зміні формальних (лексичні та граматичні трансформації) або семантичних (семантичні трансформації) компонентів вихідного тексту при збереженні інформації, призначеної для передачі»[3].

Retsker визначає трансформації як «прийоми логічного мислення, за допомогою яких ми розкриваємо значення слова іноземної мови в контексті та знаходимо його відповідність у мові перекладу, що не збігається зі словником» [39]. В. Н. Комісаров вважає, що "співвідношення між сегментом оригіналу та відповідним сегментом перекладу може бути представлене як перетворення (перетворення) першого на другий за певними правилами" [22].

На думку С.Є. Максимова, переклад полягає в тому, що перекладач повинен якомога повніше відтворювати надану інформацію. Але досягти цього можна лише шляхом застосування певних структурних або семантичних змін. Ці зміни, які є результатом лексичних та граматичних відмінностей мов, називаються перетвореннями у перекладі [27].

О. Л. Семенов визначає трансформацію як «міжмовні трансформації з метою досягнення еквівалентності оригінального тексту та перекладу (з метою збереження функціонального впливу повідомлення)» [30].

Переклад не може бути абсолютним аналогом оригіналу, що означає, що основним завданням перекладача є створення тексту, максимально наближеного до оригіналу з точки зору семантики, структури та потенційного впливу на користувача цього перекладу. Основна проблема полягає в тому, що між мовами оригіналу та перекладу не завжди вдається знайти лінгвістичні паралелі - семантичні та структурні аналоги: однакові моделі речень чи словосполучень, повний збіг семантичних значень слів тощо. Тут перекладач повинен застосовувати перекладацькі перетворення.

Латишев Л.К. називає три основні причини використання перекладацьких перетворень:

1) відмінності в системах мов оригіналу та перекладу (в одній з мов не може бути категорії, властивої іншій мові; в межах однієї і тієї ж категорії артикуляції різняться; порівнянні лінгвістичні категорії не повністю збігаються за обсягом);

2) різниця між нормами в мовах перекладеного тексту та оригінальним текстом (ми стикаємося з порушенням норми у тому випадку, коли суть висловлювання зрозуміла, але викликає ідею про некоректність).

3.2. Стилiстичнi i прагматичнi характеристики лексико-граматичних категорiй французьких медiйних текстiв.

Слова автора в середині прямої мови та в постпозиції характеризуються зворотним порядком слів з XIII ст. (Катагощина Н.А.),

вживанням дієслів говоріння :

- 1) дієслова, що передбачають говоріння - *dire, annoncer, demander, préciser, répondre* та інші ;
- 2) дієслова, які вказують на особливості мовлення - *hurler, tonner, tempérer, rager, rigoler, déplorer, fanfaronner* та інші;
- 3) фазисні дієслова - *commencer, résumer, pointer* та інші ;
- 4) ментальні дієслова - *penser, analyser, résumer, se souvenir* та інші;
- 5) дієслова, які не потребують говоріння - *écrire, sourire, noter* та інші;
- 6) дієслова фізичної дії - *faire, lancer* та інші;
- 7) дієслова, які передають ставлення до слухача - *prévenir, menacer, avertir, confesser* та інші;
- 8) дієслова, які вказують на емоційний стан мовця- *déplorer, se plaindre, regretter, se féliciter, se consoler* та інші.

Речення слів автора визначається дієсловом-присудком, значення оточуючих компонентів різне і залежить від лексико-граматичних, лексико-семантичних, семантичних факторів та комунікативного завдання адресата. (Почепцов Г.Г.). Речення часто поширюється завдяки використанню прикметників, прислівників або інфінітивних зворотів, що ускладнює слова автора в семантичному та синтаксичному відношенні додатковою предикацією і одночасно є одним із засобів стиснення інформації, згортання тексту.

Слова автора характеризуються об'єктивною модальністю, стилістичним використанням теперішнього часу для передачі минулих дій та динаміки викладу, а також різними формами минулих часів: пасивна композиція, імплантат у стилістичному вживанні, стилістичне використання Future протиставлене у значенні минуле.

Наприклад : “*Cela fait plaisir de retrouver la goût de la victoire*”, *souriait Luis Fernandez après la rencontre* (Le Monde). “*Faut qu'ils apprennent un peu à vivre là-bas*”, *commentera François Mitterrand* (Le Monde).

Інші часові форми використовуються рідко.

Суб'єкт може бути виражений анафоричними займенниками, що посилаються на попередній контекст, невизначено-особові, на спільні іменники з невизначеним артиклем, засновані на постінформації (катафора), іменники з дієтичним вказівним займенником (*ce, cet, cette*), але найбільш типовим є предмет, виражений власним іменем чи власним іменем з окремим додатком із зазначенням посади, соціального статусу, партійної приналежності чи власного імені, що пояснюється певним підрядним реченням із займенником *qui*, що виконує функція актуалізації. У пресі йдеться про велику кількість людей, автор не завжди впевнений, що читач їх знає, а тому вважає за необхідне надати додаткову інформацію у вигляді окремого додатку або певного підрядного речення.

Наприклад : *“On s'attendait a accueillir des personnes âgés ou des personnes d'âge mûr”, se souvient Véronique Ponchet, responsable de Mission France (Le Point). “Lorsqu'une personnalité ùmerge, on la flingue, confié un sympathisant qui préfure l'anonymat” (Le Nouvel Observateur).*

Слова автора мають надускладнену структуру, якщо вони стають головним реченням, коли до їх підмета приєднується декілька ланцюжково підпорядкованих підрядних речень. Наприклад :

“C'est le début du véritable lancement de la mise en oeuvre des accords de paix en Cisjordanie ..., a déclaré le principal négociateur Nabil Chaath, pour qui l'accord brise l'illusion de nombreux Israéliens, selon laquelle il était possible de séparer Gaza de la Cisjordanie” (Le Monde).

Підмет виражений власною або загальною назвою на позначення відомих осіб, що посідають високе становище в державі, не супроводжується прикладкою (президент, прем'єр-міністр, генеральний секретар партії та інші). Автор при цьому базується на прямій локації, припущенні, що читач має певну інформацію. У функції підмета вживаються неологізми, утворені від власної назви (*Balladur - baladurien, Chirac - chiraquien; Rocard - rocardien або Eltsine - eltsinologue*). Наприклад :

“C'est notre force, c'est une question de principe”, a précisé un

baladurien, proche de Juppé (Le Nouvel Observateur).

Роль суб'єкта мови в пресі специфічна: автор тексту використовує висловлювання, яке належить суб'єкту, а не автору тексту. Явна присутність автора виражається використанням займенників *me, nous*, коли автор зараховує себе до читачів. Прагматичний інструктаж, вплив на читача, досягнення перлокуційного ефекту здійснюється багатьма мовними засобами, зокрема використання:

а) дієслів з елементами оцінки (*tonner, hurler, rager, tempêter*), які створюють стилістичний ефект гіперболізації;

б) дієслів у переносному значенні (*fulminer* - хімічний термін, що означає “вибухати, детонувати”);

в) дієслів розмовної мови (*rigoler*);

г) соціально позначеної лексики (*un motard* - поліцейський, мотоцикліст);

д) семантичної транспозиції займенника *on*, здатного виражати громадську думку (Кузнецов В.Г.), невпевненість;

е) вживанням прислівників на *-ment*, які підкреслюють категоричність авторської думки;

є) дієприслівникового, дієприкметникового, інфінітивного зворотів, що характеризують дію з погляду суб'єкта, і широким вживанням відокремлення з метою посилення значущості частини речення;

ж) означальних підрядних речень з новою інформацією про мовця і цитування для надання документальності та об'єктивності;

з) еліптичних конструкцій авторських слів, препозиційних (типу *Et d'ajouter. Et de poursuivre*) та постпозиційних і інтерпозиційних (типу “*selon Pierre Bott*”);

и) широким вживанням синонімії (напр.: *Cyclope - ouvrage de référence, l'encyclopédie des marchés des matières premières, le rapport sur les Cycles et les orientations des Produits et des Echanges etc*)[8].

Прагнення автора надати максимум інформації відображається на

довжині речення, його складності. Таким чином, діяльність автора завдяки комунікативній функції мови забезпечує ефективність висловлювання за допомогою цих засобів. Якщо в тексті, що перекладається, превалюють здебільшого поєднання нейтрального та клішованого характеру, то аналогічні мовні засоби слід використовувати і при перекладі. Для багатьох журналістських кліше, що використовуються, наприклад, у франкомовній пресі (а також, і у пресі інших європейських мов), неважко підшукати смислові та стилістичні відповідності серед такого ж роду виразів української мови, характерних для текстів засобів масової інформації. Наприклад, “як повідомляють компетентні джерела” – “*tel que rapporté par des sources compétentes*” французькою, “*as follows from reliable sources*” англійською. Якщо відповідності відсутні, перекладач знаходить інші засоби донести інформацію.

Основні труднощі лексико-граматичного і стилістичного характеру у ході перекладу медіатекстів здебільшого пов'язуються з передачею особливостей культурно маркованої лексики, яка не має еквівалентів: в першу чергу, це назви місць, явищ культури, історичних подій, національних феноменів, аббревіатури, неологізми, специфічні терміни, образна фразеологія. Саме в цих аспектах спостерігаються суттєві лексико-семантичні та структурні відмінності між французькою та українською мовами, при перекладу яких необхідна перебудова структури речень та численних лексичних змін, тобто лексико-семантичних трансформацій[8].

Ще одна характерна відзнака медіатекстів - це наявність неологізмів, емоційно-експресивні барви, що досягаються за допомогою метафор і інших експресивних засобів мови з точки зору особливості їх перекладу з французької мови на українську мову. Так наприклад в матеріалах присвячених військовим конфліктам або ескалації напруги, що и вникає на геополітичній арені можна простежити високу міру стандартизації мови, клішованості виразів:

«вести війну» - «faire la guerre»; «почати наступальну операцію»- «lancer offensive»; «виражати стурбованість» - «exprimer sa préoccupation»; «підписати мирний договір» - «signer un traité de paix»; «припинення вогню» - «cessez-le-feu»; «мирні переговори» - «négociations de paix»; «перезавантажити стосунки» - «recharger les relations»; «le déficit croissant»- «зростаючий дефіцит»; «plancher sur la question» - «займатися питанням»; «concerner prioritairement» - «стосуватися в першу чергу»; «le sommet de l'Etat»- «верхівка уряду» тощо. Особливо широко вони поширені в статтях, присвячених суспільнополітичним питанням.

Для перекладу виразів-кліше, українською мовою від перекладача потрібно знання основних стійких словосполучень журналістських штампів а також глибоких фонових знань з цієї тематики. В таких текстах рясніють культура специфічні одиниці назва організацій географічних місць топонімів; є присутніми ономастические одиниці, імена власні політичні лідери - безеквівалентна лексика перекладається транслітерацією, транскрипцією, калькою, описовим перекладом (передача значення за допомогою розгорнутого пояснення), приблизним перекладом (підбір приблизного еквіваленту найближчої по семантики відповідності що переводить мові); трансформаційний перекладом (переклад за допомогою лексико-граматичних перекладацьких трансформацій).

Для перекладу емоційних виразів і яскравих метафор перед перекладачем стоїть складніше завдання підібрати той, що відповідає мові перекладу концепт несе в собі усі ознаки і елементи які вкладав автор в повідомлення

Прикладом неологізмів в медіа текстах може послужити лексема «Брексит» або «брекзіт», «Brexiteer – стороник Брексита»; «Bretoaner» – «противник Брексита», «Brexcuse» – «згадка про Брексит в спробі пояснити свої невдачі», «Brexcison» – нові слова і вирази, використовувані для обговорення «Брексита».

Неологізми українських ЗМІ: «АТО», «розведення», «монобільшість», «Зе-», «Зе-президент», «Зе-команда», «кіборг».

Наступна група неологізмів поширилася в українських СМІ з 2017 року. Ці неологізми мають політкоректну тональність та відображають звертання уваги держави на ті верства населення, які на це дуже потребують. «un enseignement inclusif» (інклюзивне освітнє середовище), «une éducation inclusive» (інклюзивна освіта), «écoles inclusives» (інклюзивні школи), «un environnement inclusif» (інклюзивне середовище), «une société inclusive» (інклюзивне суспільство), «des groupes inclusifs» (інклюзивні групи).

Що до суспільно-політичної лексики, вона створює певний фон, за допомогою якого реципієнт занурюється в процес політичного комунікаційного обміну. Об'єктом впливу в сфері політичної комунікації є інтелект і знання цільової аудиторії, тому початок тексту орієнтований на максимальне її розширення, що здійснюється за допомогою вживання найменувань посад, державних органів, слів, пов'язаних з функціонуванням різних громадських організацій. [13]

Для мови ЗМІ, які висвітлюють суспільно-політичні питання, типовим є вживання лексем оцінювання, тобто слів, що поєднують предметне і оцінкове значення. Прикладами позитивних лексем оцінювання можуть слугувати прикметник *heureux* (*Ministre du travail était heureux d'annoncer – прем'єрміністр праці був щасливий заявити*) та іменник *succès* (*travailler pour le succès de la réforme – працювати в ім'я успішного здійснення реформи*). Вживання такої лексики створює позитивний фон, необхідний для ефективного інформаційно-комунікаційного обміну [13].

В медіатекстах як в українських, так і в франкомовних часто використовуються евфемізми. Евфемізм (від грец. *eu* – *добрий, благодійний та rhême*) – це фігура, яка приховує неприємні або сумні поняття об'єктивної реальності за допомогою термінів, які не є прямими назвами цих понять, а відіграють роль вуалі та за потреби виражають ці поняття у більш

прийнятній, менш шокуючій або більш чесній формі [8] ,означають страшні і неприємні явища дійсності: - *смерть* (*le départ – загибель, quitter la vie – піти з життя, le repos éternel – вічний спокій*); - *хвороба* (*une MST – хвороба, що передається статевим шляхом, une longue maladie – важковиліковна хвороба, le sida – СНІД*);

Графічний відбір слів автора здійснюється в пресі за допомогою шрифту та пунктуації (Крючков Г.Г., Веденіна Л.Г., Шигаревська Н.О., Допан А., Демарез Ш.), але іноді поділ буває одностороннім (в інтерпозиції авторів) і не відповідає нормам. Такі випадки - це не відмова від пунктуації: у текстах преси слова авторадрукуються статутом (і при цьому завжди відокремлені), а пряма мова - курсивом. Функціональне навантаження шрифту набагато більше, ніж кома або тире.

Як бачимо, слова автора приєднуються до прямої мови на основі сполучнику, вказують, кому належить пряма мова, займають три позиції (до прямої мови, посередині та після прямої мови), є об'єктивно модальними елементарними, загальними конструкціями (завдяки використанню підрядних речень) або надскладні стислі конструкції з окремим додатком, дієприкметникові та дієприслівникові звороти, займенниковий інфінітив, які ускладнюють речення додатковим предикативним, підрядним реченням або різними їх поєднаннями, що збільшують його глибину та інформацію. Особливістю цих речень є використання дієслів мови, мислення та їх функціональних еквівалентів. Для них характерний афективний синтаксис, в якому автор, присутній неявно чи явно, використовує морфологічні, синтаксичні, лексичні, стилістичні засоби, метатекстуальні елементи для інформування читача, впливу на нього та підтримання контакту. Інформативна структура авторських слів із наголошеним порядком слів може бути бінарною артикуляцією (R + T), артикуляцією з нанизуванням тем та рем (або тематичних та рематичних комплексів), бути тематичним комплексом у тому випадку, коли рема є справжнє відношення до дійсності, або бути моноремією.

Вставлені речення, що належать до будь-якого іменника-члена речення або його складової, стоять безпосередньо за ним або знаходяться поза основним реченням і є частиною змісту головного речення або надфразної єдності. Ці синтаксичні одиниці, що мають різний зв'язок з головним реченням, розглядаються з точки зору семасіології та ономасіології.

Інформативні вставні речення кваліфікуються як автосемантичні, прості, непоширені та поширені моделі (кваліфікуючі, дійові, місцеві, реляційні), вставні сполучникові речення, що об'єднуються сполучниками *et, mais, car*; вставлені речення у формі підрядного означального з займенниками *qui, que, dont, ou*, складними формами з *lequel*, причому детермінативні й експлікативні вставлені речення із *qui*, одним або двома антецедентами є найбільш поширеними; приєднувальні конструкції з *se qui, se que*, що відносяться до всього змісту основного речення ; підрядні речення часові, причини, умови, допустові, питальні, окличні ; сполучення кількох підрядних речень, які можуть ускладнюватись відокремленою прикладкою, вставними словами і реченнями.

Специфічним типом вставленого речення є пряма мова, взята в дужки або виділена парним тире. Пряма мова є висловлюванням особи, про яку йде мова, ритуальною формулою. Це висловлювання, які належать громадським та політичним діячам, філософам, акторам. Наприклад:

Le coup de griffe de Juppé (Paris avec Chirac n'est pas Paris sans Chirac), le double jeu de Jacques Toubon ... ne l'ont pourtant pas abattu (Libération).

Висловлювання - пряма мова, особливий стилістичний захід, за допомогою якого акцентується вірогідність факту, характеризується особа. Цитуючи французького президента Ф. Міттерана, автор добивається документальності, характеризує його як політика. Наприклад :

Par une de ces formules lapidaires dont il avait le secret - "les missiles sont à l'Est, les pacifistes à l'Ouest" - Mitterrand avait eu le courage de lui demander. . (Le Monde).

Глибоку структуру кожного типу речення можна передати шляхом

трансформацій. Синонімічні конструкції мають різні функціонально-стилістичні характеристики.

Вставлені речення - це авторські доповнення, що відображають різні ситуації, пов'язані з екстралінгвістичними факторами, прагнення автора надати повну інформацію, яка не лише поширює речення, а й забезпечує зміст. З цієї точки зору еліпсис вставлених речень неможливий, а видалення дужок призводить до зникнення значення авторського коментаря, елементу метатексту.

Вставлені речення, як і інші мовленнєві одиниці, є свідченням мислення, мовленнєвої діяльності автора, що має мету[20]. Автор, компетентна особа, керує мовленнєвим актом, враховуючи екстралінгвістичний фактор (адресат). Соціальне призначення цього типу спілкування визначає форму та семантику одиниць (*Jure M*), які вносять додаткову інформацію, часто з оцінкою автора, засновану на соціальних особливостях читача, правилах соціального етикету, припущеннях. Аналіз денотативного аспекту вставлених речень показує, що автор, явно представлений займенником *je*, привертає увагу читача та вселяє довіру. Вставлені речення часто містять звертання до читача, рекомендації автора (*n'oubliez pas, regardez*), які забезпечують правильне розуміння й необхідний результат. Спонукальна форма дієслова у першій особі множини містить у собі й автора, оскільки думка комунікантів може збігатися відносно якогось факту або означати "ми журналісти, ми, які бачили..., можемо відзначити що ..."

Повідомлення вірогідного факту підсилюється, наприклад, модальними прислівниками (*sans doute*), а взаємодія локутивного й ілокутивного аспектів приводить до перлокутивного ефекту, досягнення інтенції автора.

Автор часто посилається на відомі факти та статистичні дані. Ці вставлені речення належать до метакомунікативних та мають значення "пам'ятай, знай". Діапазон засобів метакомунікації у вставлених реченнях набагато ширший, ніж, наприклад, у словах автора завдяки використанню

розділових знаків (знак оклику, питальний, три крапки в дужках), що також відображає взаємозв'язок між змістом та «Я» автора[13].

Загальноствановлені речення, довжина яких досить велика (до шістдесяти слів і більше), дають коментарі до проблеми, пояснення, додаткову інформацію, часто оцінку автора, організують сприйняття читача. Це пов'язано з припущенням автора, що не всі читачі розуміють проблеми, про які йдеться. Відсутність безпосереднього спілкування з читачем та досягнення авторської мети також визначає різні типи звертань - апелятивну, фатичну (інтимність), акцентну, регулятивну (однозначне сприйняття повідомлення) [40].

Досить часто в текстах преси використовуються невербальні засоби передачі вставки. Круглі дужки з трьома крапками в кінці речення або перед реченням мають особливий прагматичний потенціал. Ці ознаки належать до метааспекту речення, до засобів звертання, за допомогою яких автор приховано впливає на читача, змушує його замислитися і, зважаючи на зміст прочитаного та його досвід, шукати, що міг би сказати автор. Досить поширеним є використання квадратних дужок з трьома крапками, які, на думку А. Допана, вживані праворуч, виконують функцію ноти, опускаючи частину висловлювання. І хоча французький пунктуаційний фахівець нічого не говорить про цей знак, розміщений перед реченням зліва, на наш погляд, автор тим самим наголошує на виразності висловлювання, хвилюванні мовця. Наприклад, витяг із явки свідка в суд:

«Nos voisins sont venus, ils ont détruit notre maison et ont commencé à manger notre bétail. [...] Ils nous regardaient, on se regardait. [...] Ils ont commencé à nous tuer ...» (Le Monde).

Питальні та окличні вставні речення передають різні почуття автора: нерозуміння, обурення, незадоволення, радість тощо.

Прагматичним аспектом вставленого речення є політичний вплив на адресата. Автор, який пише для певного кола читачів, і сам читач визначають структуру висловлювання за допомогою вставленого речення. Вставні

речення мають різні функціонально-семантичні зв'язки з основним реченням: сильні (регресивні, прогресивні), слабкі (абсолютно слабкі, відносно слабкі). Іноді вставлене речення не має тематично-риторичного зв'язку з головним реченням, якщо вставлене речення є прямою мовою, твердженням, яке належить людині, про яку йде мова. Використання вставлених речень із другорядними темами (вказівні займенники, самостійні займенники) ускладнює зв'язок з основним реченням та контекстом.

Вставне речення має оцінне значення, яке досягається вживанням прикметників, посилювальних прислівників, питальних та окличних речень.

Схеми висловлювань АЧ, або головних та вставлених речень, являють собою просту тематичну прогресію з перетворенням рими головного або попереднього речення на тему наступного речення. Наприклад:

M. Parizeau a tempré ses propos de la veille («On a été battus par l'argent et des votes ethniques»), qui avaient scandalisé les anglophones et les immigrants de la province (Le Monde).

АЧ може бути представлене схемою, де рема основного речення «*ses propos de la veille*» стає темою, вираженою займенником *qui* наступного речення.

$$T_1 + R_1 (r)$$

$$T_2 + R_2.$$

Вживання вставлених речень з другорядними темами (вказівні займенники, самостійні займенники) ускладнює зв'язок з основним реченням і контекстом.

Іноді АЧ висловлювання зі вставленим реченням можна передати схемою з крізною темою. Наприклад:

Stendhal se sait suspect, socialement mais aussi personnellement. Il sent autrement, il aime d'une façon qui n'appartient qu'a lui, il a besoin d'aimer, il veut devenir admirable. Il a trente-quatre ans. Il ne va pas bien. Il est entre Angela (qui le trompe) et Matilde (qui sera la grande passion de la vie) (Le Monde).

Тема першого речення *Stendhal* повторюється у формі займенника *il* у наступних реченнях. Вставлені речення приєднуються до компонентів реми сьомого речення і створюють таким чином ускладнену схему з радіацією.

АЧ, згідно з аналізованими реченнями, це ускладнюється спільними посиленнями, перевизначеннями, типовими для стилю преси, де задіяна велика кількість людей і де необхідно пояснити, хто вони, що роблять і так далі.

Таким чином, ці дослідження підтверджують, що вставлене речення, а також слова автора та вставлене речення об'єктивної та суб'єктивної модальності (див. нижче) характеризуються реченням, задумом автора, поєднанням локативних, ілокутивних аспектів, що ведуть до перлокуційної ефект, метакомунікативний аспект, діапазон засобів якого ширший, ніж, наприклад, за висловом автора завдяки використанню пунктуаційної графіки - три крапки в дужках або квадратних дужках, знаки оклику та питання.

На основі розуміння вставного речення, запропонованого Тихомировим В.М., дослідження аналізує вставні речення суб'єктивної та об'єктивної модальності, різні за структурою та лексичним змістом: 1) “*je crois*”, “*je pense, j'imagine*”; 2) “*je le répute, je le redis*”, “*je l'avoue*”, “*je le pense*”, “*je le sais, j'en suis persuadé*”, “*j'en suis convaincu*”; 3) “*disons*”, “*disons-le*”, “*rappelons-le*”, “*avouons-le*”, “*espérons-le*”, “*disons-le*”, “*dus maintenant*”, “*soyons juste*”, “*n'ayons pas peur des mots*”, “*entendez qn*”, “*rappelez-vous qch*”; 4) “*vous savez*”, “*vous le saviez*”; 5) “*il faut + verbe - il faut le dire*”; “*il faut le savoir*”, “*il faut le souligner*”; 6) “*il semble*”, “*il paraît*”; 7) “*il est vrai*”, “*il est incontestable*”, “*c'est vrai*”, “*c'est sur*”; 8) “*on le sait*”, “*on le voit*”; 9) “*comme on sait*”, “*comme on connait*”, “*comme on disait Jadis*”, “*comme il est probable*”; 10) “*si j'ose dire*”, “*si je puis dire*”, “*si l'on peut dire*”, “*si l'on veut dire*”, “*si l'on préfère*”; 11) “*on pourrait dire*” “*pourrait-on dire*”; 12) “*quoi qu'on fasse*”; 13) суб'єктивно-модальні окличні речення типу “*Dieu soit loué!*” “*Dieu merci!*” “*Et quel candidat!*”; 14) питальні речення типу “*Est-il besoin de préciser?*” “*Qui sait?*” “*Que dis-je?*” “*Comment dire?*”[61]

Ці речення рідко бувають поширеними. Як поширювачі вживаються займенник *le*, прислівник *bien*. Суб'єктивна епістемічна модальність вказує на вірогідний, ймовірний факт, об'єктивна модальність вказує на необхідність, можливість тощо.

Місце цих вставних речень може змінюватися в межах основного речення: вони знаходяться після підмета, входять до складу дієслівної синтагми, стоять після дієслова, передують основному реченню, знаходяться між головним і підрядним реченням. У всіх випадках вставне речення займає місце перед тією частиною, яку автор розглядає як семантичний центр. Наприклад :

Par exemple, l'Europe, j'en suis persuadé, sera envahie par des millions d'immigrés au XXI-e siècle (Le Monde).

Вставні речення здебільшого відокремлюються комами, але можливі й інші розділові знаки: наприклад, окличні та питальні речення відокремлюються тире.

Залежно від комунікативної інструкції вставні речення поділяються на розповідні, що встановлюють зв'язок із читачем, спонукаючи останнього прийняти рішення, питальні речення, що виражають запит на інформацію, а також окличні речення, що передають оцінку автора.

Вставлені речення - це додаткові повідомлення автора, адресовані читачеві. Прагматична настанова автора полягає у мотивованому впливі на читача та підтриманні обов'язкової реакції адресата на викладені факти. Для досягнення мети автор використовує різні типи звертань: апеляційний тип, який має на меті активізувати увагу читача через „*savez-vous*”, „*voyez-vous*”, „*voyez*”; фактичний тип адресації, який створює соціальну рівність автора і читача, регулюючий тип, спрямований на однозначне сприйняття інформації; акцентний тип адресації (у формі риторичного питання). Крім впливової функції, ці речення виконують ще й експресивну, пов'язану з емоціями автора. Таким чином, реалізація настанови автора здійснюється за допомогою лексичних і граматичних засобів, а також опори на фонові знання.

АЧ основного і вставного речення залежить від ступеня складності основного речення, яке може бути простим або становити надфразу єдність. Саме вставне речення найчастіше представлене моноремними конструкціями або такими, що членуються на тему і рему (*je crois, si j'ose dire*), але більш частотними є моноремні конструкції - “*croyez-moi*”, “*il semble*”, “*il parait*”, “*il est vrai*”, “*quoi qu'il en soit*”, а також конструкції, які, окрім теми, мають ще мікротему (*je le répète, je le reconnais*), виражену займенником *le*, що відсилає до попереднього контексту. Всі конструкції вставного речення пов'язані з контекстом, а їх семантичний зв'язок з основним реченням є слабким[46].

Для більшості структурних типів вставного речення трансформаційні можливості зводяться до перетворення вставного речення у головне, а основного - у підрядне. Для деяких інших конструкцій більш характерні синонімічні заміни.

3.3. Особливості відтворення прагматики і стилістики французьких медіатекстів лексико-граматичними засобами української мови.

Медіа-комунікація - це взаємодія з відсутнім читачем, глядачем чи слухачем через інформаційний канал [61]. Таке спілкування - це сукупність процесів і продуктів мовної діяльності у сфері масової комунікації, а тексти засобів масової інформації є результатом такої діяльності. У спрощеному розумінні медіадискурс - це сукупність медіатекстів, що зображують елементи індивідуальної картини світу та соціальної реальності. Це потік інформації, організований відповідно до правил і норм стилю публікації в ЗМІ і спрямований на виконання інформативних, маніпулятивних та сугестивних функцій щодо певної аудиторії [40].

Існують різні класифікації медійного дискурсу, але найпоширенішою є його класифікація за каналами передачі інформації - ЗМІ. У межах медіадискурсу вчені зазвичай виділяють такі типи: дискурс для преси,

телевізійний дискурс, радіодискурс, Інтернет-дискурс. На наш погляд, така класифікація є досить умовною, оскільки всередині кожного дискурсу є різні теми, які також визначають мовні, стилістичні та структурні особливості кожного повідомлення. Канал передачі пред'являє свої вимоги до оформлення матеріалу, що відображається на мовній презентації повідомлення. Все це стимулює не лише аналіз окремих мов засобів масової інформації - преси, радіо, телебачення, але й пошук спільної теорії, яка дозволила б інтерпретувати засоби масової інформації як єдиний медіадискурс. У зв'язку з цим важливо розробити та визначити специфічні особливості кожного типу засобів масової інформації. Звичайно, одним із перших типів медіадискурсу, який з'явився та вивчався, є дискурс у пресі.

Дискурс преси визначається нами як особливий вид соціальної комунікації, під час якої відбувається осмислення, відтворення та оцінка соціально значущої інформації чи реальності. Це інституційний письмовий дискурс (втілений у газетних та журнальних текстах) зі своїм адресатом, тематикою, жанрами та стилістичними особливостями та виконує інформаційну та агітаційну функції. Одиницею аналізу дискурсу в пресі є текст або група текстів, які розглядаються невіддільно від умов та мети його створення, фактора адресата та сприйняття повідомлення адресатом. Кожен тип медіадискурсу має свою цільову аудиторію, яка відрізняється за інтересами, віком, освітою, попередніми знаннями, належністю до певного класу суспільства. Вчені прагнуть розглянути медіа-повідомлення комплексно, аналізуючи кожну з його складових. Тому ми визначили етапи, які проходить медіа-повідомлення під час створення, і які є об'єктами для аналізу.

Створюючи медіа-повідомлення, ви проходитье такі дії:

- ✓ сама подія;

Vision його бачення чи сприйняття журналістом та написання тексту (створення повідомлення);

- ✓ робота над повідомленням газети чи журналу;
- ✓ зовнішній вигляд статті;
- ✓ сприйняття статті та відгуки.

Сьогодні можна говорити про ще один компонент медіатексту - зворотній зв'язок, який реалізований у вигляді коментарів під повідомленням.

В основному це стосується Інтернет-джерел інформації. Так званий формат участі [61] - наступний крок у розвитку друкованих ЗМІ. З розвитком інформаційних технологій читачі мають можливість відповідати на повідомлення у вигляді коментарів до статті, отримувати відповідь, а також читати коментарі, думки інших читачів. Труднощі у спілкуванні у ЗМІ дослідники пояснювали відсутністю зворотного зв'язку з реципієнтом, що не дозволяло визначити вплив на реципієнта та його реакцію. Сьогодні стало можливим дослідити безпосередній прагматичний ефект, а не передбачуваний, та вплив повідомлення на адресата. [49]

Тексти засобів масової інформації часто складаються із заголовка, преамбули, розділів, статей, заключних положень та додатків. Вступ, який є необов'язковим елементом, може бути доданий до цього списку. Почнемо наш аналіз із заголовка та розглянемо кілька прикладів.

1) *Convention des Nations Unies contre la corruption (CCC) та Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції (КК)* як ми бачимо, оригінал та переклад у рівній мірі позначають організацію, яка є автором конвенції (ООН), а також лаконічно, але водночас досить повно характеризують ключову тему (заходи проти корупції). Окрім цього, вони містять інформацію про тип документу (конвенція). Ми констатуємо, що значних відмінностей в цьому перекладі та оригіналі назви немає.

2) *Convention sur l'interdiction de la mise au point, de la fabrication, du stockage et de l'emploi des armes chimiques et sur leur destruction (CAC)* та текст про заборону розробки, виробництва, накопичення, застосування хімічної зброї та про її знищення (КЗ) – як ми бачимо, значних змін із структурно-

прагматичної точки зору в перекладі немає, тобто він є максимально точним та еквівалентним, що сприяє збереженню прагматичного потенціалу оригіналу.

3) *Convention Internationale relative aux Droits de l'Enfant (CDE)* та Конвенція ООН про права дитини (КД) – у перекладі робиться акцент на тому, що конвенція є міжнародним документом (*Internationale*), тоді як в українському варіанті цей аспект взагалі опускається. Тобто прагматичний потенціал назви документу українською сильно відрізняється від оригіналу, оскільки опускає один із ключових моментів, які вказують на епохальність та значення конвенції.

Тепер розглянемо частини вступу медіа тексту франкомовної конвенції.

La corruption est un mal insidieux dont les effets sont aussi multiples que délétères. Elle sape la démocratie et l'état de droit, entraîne des violations des droits de l'homme, fausse le jeu des marchés, nuit à la qualité de la vie et crée un terrain propice à la criminalité organisée, au terrorisme et à d'autres phénomènes qui menacent l'humanité (CCC 5).[61]

Як стає зрозуміло з українського офіційного перекладу, вступ як структурно-прагматичний елемент був повністю опущений, тобто його взагалі немає в українському варіанті. Це може пояснюватися тим, що він був соціально та культурно орієнтованим не на українську публіку та з певної точки зору не несе ключове значення в інтерпретації документу. Так чи інакше, повне вилучення вступу з перекладу вносить докорінні зміни в структурно-прагматичний план конвенції.

Наступним елементом є преамбула. Розглянемо текст оригіналу та український переклад у стовпчик.

Tenant compte également de la Déclaration sur la protection de toutes les personnes contre la torture et autres peines ou traitements cruels, inhumains ou dégradants, adoptée par l'Assemblée générale le 9 décembre 1975,

Désireux d'accroître l'efficacité de la lutte contre la torture et les autres peines ou traitements cruels, inhumains ou dégradants dans le monde entier,

Sont convenus de ce qui suit (стор. 1)...

...враховуючи також Декларацію про захист усіх осіб від катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, прийняту Генеральною Асамблеєю 9 грудня 1975 року,

Бажаючи підвищити ефективність боротьби проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, погодитися про таке (КП 1)...

Як бачимо, існують деякі відмінності між оригіналом та перекладом у структурному плані. Таким чином, у французькому тексті кожне речення починається з абзацу, тоді як переклади відступу мінімальні. Це можна пояснити історичними обставинами та традиціями написання текстів закону французькою та українською мовами. Перекладач робить його більш звичним для українського читача, і це збільшує зручність тексту для цільової аудиторії, але не впливає на його прагматичний потенціал.

Іншою відмінністю є те, що речення *Sont convenus de ce qui suit* починається в перекладі з маленької літери – погодитися про таке. У цьому випадку мова також йде про відмінні звичаї форматування тексту в обох мовах, що не вносить змін до прагматичного потенціалу оригіналу.

Отже, при перекладі преабмули відбуваються незначні структурні зміни, які не впливають на прагматику оригіналу та покликані полегшити роботу з документом для цільової аудиторії.

Тепер перейдемо до аналізу основної частини конвенції – розділів, статей і прикінцевих положень.

Розглянемо приклад оригіналу (САС 3) та його перекладу (КЗ 3):

ARTICLE II

DEFINITIONS ET CRITERES

Aux fins de la présente Convention :

1. *On entend par "armes chimiques" les éléments ci-après, pris ensemble ou séparément :*

a) *Les produits chimiques toxiques et leurs précurseurs, à l'exception de ceux qui sont destinés à des fins non interdites par la présente Convention, aussi longtemps que les types et quantités en jeu sont compatibles avec de telles fins;*

b) *Les munitions et dispositifs spécifiquement conçus pour provoquer la mort ou d'autres dommages par l'action toxique des produits chimiques toxiques définis à l'alinéa a), qui seraient libérés du fait de l'emploi de ces munitions et dispositifs;*

c) *Tout matériel spécifiquement conçu pour être utilisé en liaison directe avec l'emploi des munitions et dispositifs définis à l'alinéa b).[69]*

Стаття II

Визначення та критерії

Для цілей цього медіатексту:

1. "Хімічна зброя" означає у сукупності чи зокрема таке:

a) токсичні хімікати та їх прекурсори, за винятком тих випадків, коли вони мають призначення для цілей, які не забороняються цією Конвенцією, за умов, що їх види та кількості відповідають таким цілям;

b) боєприпаси та пристрої, спеціально призначені для смертельного ураження або заподіяння іншої шкоди за рахунок токсичних властивостей, зазначених у підпункті a) токсичних хімікатів, які вивільняються у результаті використання таких боєприпасів та пристроїв;

c) будь-яке обладнання, спеціально призначене для використання безпосередньо у зв'язку із застосуванням боєприпасів та пристроїв, які зазначені в підпункті b) [68].

На перший погляд здається, що структура перекладу повністю ідентична оригіналу, але це не зовсім вірно, оскільки багато важливих елементів змінилося. В обох текстах лише глибинна структура насправді однакова - перша - це номер статті, а нижче - її пояснення, а основні пункти позначаються цифрами, тоді як підпункти нумеруються латинськими літерами. Інші елементи візуалізації структури були перекладені по-різному.

Зокрема, для французького тексту велике прагматичне значення мають відхилення в його структурі. Отже, чим більша значимість елементів, тим більші відхилення між ними і навпаки. Це допомагає візуально відрізнити ключову інформацію від вторинної та швидко орієнтуватися в тексті конвенції. В українському перекладі відсутній метод ієрархізації структурних елементів за допомогою різних відступів[8]. Це можна пояснити такими причинами, як різний формат паперу, на якому друкуються тексти конвенцій у франкомовних країнах та Україні. Однак підсумовуючи, можна сказати, що оригінал є більш читабельним і має більш відповідну структуру, що полегшує роботу з документом. Тобто, з прагматичної точки зору, в цьому випадку існують суттєві відмінності між оригіналом та перекладом.

Заключні положення в більшості випадків мають ту ж форму, що і статті, і, як встановлено раніше, вони мають однакові прагматичні принципи структурування значущих елементів тексту, тому ми не будемо зупинятися на них більш детально.

Останнім елементом структури є додатки. Розглянемо приклад оригіналу та перекладу.

Нагадаємо, що додаткам, якщо вони досить великі і складаються з декількох частин, передує спеціальний зміст, який включає їх елементи з іменами:

ANNEXE SUR LA PROTECTION DE L'INFORMATION
CONFIDENTIELLE (“ANNEXE SUR LA CONFIDENTIALITE”)

TABLE DES MATIERES

A. PRINCIPES GENERAUX DU TRAITEMENT DE L'INFORMATION
CONFIDENTIELLE
165

B. EMPLOI ET CONDUITE DU PERSONNEL DU SECRETARIAT
TECHNIQUE..... 167

C. MESURES PROPRES A PROTEGER LES INSTALLATIONS
SENSIBLES ET A EMPECHER LA DIVULGATION DE DONNEES

CONFIDENTIELLES LORS DES ACTIVITES DE VERIFICATION SUR PLACE

168

D. PROCEDURES A SUIVRE EN CAS DE MANQUEMENT OU D'ALLEGATION DE MANQUEMENT A LA CONFIDENTIALITE.....

168 (CAC 163) [65].

Важливо зазначити, що в українському перекладі відсутній зміст додатків - тобто він був пропущений як елемент перекладу. Можливо, це було зроблено, оскільки створення додаткового змісту не є типовим для української юридичної традиції[31]. Однак це зменшує зручність використання тексту, оскільки зміст допоможе швидше знайти необхідні елементи. Зрештою, цей прийом суттєво впливає на прагматичний потенціал вихідного тексту. Тепер розглянемо частину оригіналу додатка та її переклад українською:

2. Le Directeur général est responsable au premier chef de la protection de l'information confidentielle. Il établit un régime rigoureux pour le traitement de l'information confidentielle par le Secrétariat technique et se conforme en cela aux principes directeurs suivants :

a) L'information est considérée comme confidentielle si :

i) Elle est ainsi qualifiée par l'Etat partie d'où elle provient et auquel elle se rapporte;

ii) Le Directeur général estime être fondé à craindre que sa diffusion non autorisée ne nuise à l'Etat partie qu'elle concerne ou aux mécanismes d'application de la présente Convention;

b) Toutes les données et tous les documents obtenus par le Secrétariat technique sont évalués par son service compétent afin d'établir s'ils contiennent des informations confidentielles. Les Etats parties reçoivent régulièrement communication des données dont ils ont besoin pour s'assurer que les autres Etats parties n'ont pas cessé de respecter la présente Convention. Ces données comprennent notamment (CAC 165)...[61]

Так виглядає переклад:

2. Генеральний директор несе першорядну відповідальність за забезпечення захисту конфіденційної інформації. Генеральний директор встановлює суворий режим поводження з конфіденційною інформацією у Технічному секретаріаті та при цьому дотримується наступних основних принципів:

а) інформація вважається конфіденційною, якщо

i) вона визначена як така державою-учасницею, від якої одержана та якої стосується ця інформація; або

ii) на погляд Генерального директора, є розумні підстави вважати, що її несанкціоноване розголошення може завдати шкоди державі-учасниці, якої вона стосується, або механізмам здійснення цієї Конвенції;

б) усі дані та документи, що одержуються Технічним секретаріатом, оцінюються відповідним підрозділом Технічного секретаріату, з тим щоб встановити, чи містять вони конфіденційну інформацію. Дані, які вимагаються державами-учасницями для того, щоб мати впевненість у неухильному дотриманні цієї Конвенції іншими державами-учасницями, надаються їм у звичайному порядку. Такі дані включають (КЗ 147)...

Як зазначалося вище, текст додатків до франкомовних конвенцій має чітку ієрархічну структуру: він розділений на пункти, які, в свою чергу, можна розділити на підпункти. Предмети позначаються арабськими цифрами, підпункти позначаються латинськими літерами, а предмети наступної, ще меншої цифри, позначаються римськими цифрами. Ці принципи структурування також дотримуються при перекладі. Крім того, чим менший абзац в оригіналі, тим більший його абзац. Тобто ієрархія тексту є наочною та надзвичайно чіткою, що є ключовим для ефективної роботи як з додатками, так і з повним текстом конвенції. Незважаючи на це, в українському перекладі всі ці елементи виглядають однорідними з позиції структури - структурні та прагматичні особливості оригіналу були опущені, а

візуальне оформлення тексту - спрощеним, як у перекладі попереднього елемента [49].

Отже, структурно-прагматичні особливості перекладу франкомовних текстів ЗМІ українською мовою подвійні. З одного боку, деякі елементи передаються з великою точністю при перекладі (преамбула, елементи основної частини, поділ на розділи), з іншого боку, конструктивне оформлення інших зазнає суттєвих змін або вони повністю опущені (вступ, таблиця змісту, певні аспекти дизайну додатків). Найімовірнішою причиною цього є те, що в деяких випадках юридичні звичаї та традиції оформлення документів у франкомовних країнах та Україні однакові, а іноді вони дуже різні. Однак у більшості випадків усі структурні елементи оригіналу повністю передані, тому це можна вважати загальною тенденцією.

ВИСНОВКИ

Кожен текст має лексико-граматичні засоби відтворення стилістичних і прагматичних особливостей французьких медіатекстів в українських перекладах.

Ключовою лексичною особливістю конвенцій є велика кількість спеціальної лексики, серед якої провідна роль належить термінам. На сучасному етапі аналітичний спосіб термінотворення є найрозповсюдженішим в медійних текстах, оскільки він є найбільш продуктивним.

Таким чином, при перекладі вузькоспеціалізованої та загальної лексики частіше користуються такими трансформаціями, як заміна та додавання, оскільки з позицій прагматики їх не обов'язково передавати за допомогою еквівалентів. Для перекладу виразів, що клішують, українською та французькою мовами від перекладача потрібно знання основних стійких словосполучень журналістських штампів а також глибоких фонових знань з тематики.

- Експресія газетної мови може проявлятися в різних формах: у спонукальному характері мови, у порівняно великій частотності якіснооцінкових за своєю семантикою прикметників й іменників, у характері метафоризації, у відборі фразеології, в особливості використання синтаксичних засобів. У публіцистиці широко використовують можливості розмовної й книжкової мови. Для вираження емоційних заяв і для переконання читача публіцистика використовує багатий арсенал синтаксичних засобів: риторичні фігури, паралелізм, анафору і епіфору, антитезу та інші стилістичні фігури. Безсумнівно, за допомогою аналізу лексичних і синтаксичних мовних засобів можна визначити соціально-політичні засади газетного видання.

В рамках виконання роботи проведено:

- Дослідження теоретичних аспектів перекладу французьких медійних текстів;
- Дослідження поняття стилістичного аспекту перекладу;
- Визначення прагматики у перекладі;
- Характеристика видів прагматичної адаптації;
- Характеристика комунікативно-прагматичної еквівалентності;
- Характеристика основних досліджень перекладу з французької на українську;
- Характеристика лексично-граматичних засобів відтворення перекладу французьких медійних текстів українською мовою;
- Характеристика основних лексико-граматичних категорій французьких медійних текстів;
- Характеристика стилістичних і прагматичних характеристик лексико-граматичних категорій французьких медійних текстів.

Список використаної літератури

1. Акуленко В.В. Интернациональные элементы в лексике языков / В.В. Акуленко// Национальное и интернациональное в литературе, фольклоре и языке. – Кишинев: Штинца, 1971. – с. 251
2. Арутюнова Н.Д. Типы языковых значений. Оценка. Событие. Факт / Нина Давидовна Арутюнова. – М.: Наука, 1988. – 341 с.
3. Бархударов Л. С. Язык и перевод. Вопросы общей и частной теории перевода./ Л. С. Бархударов. – М.: Международные отношения, 1975. – 324 с.
4. Борисов В.А. Дискурс і текст: формально-змістові диференціації / В.А.Борисов // Іноземні мови у вищій освіті: лінгвістичні, психолого-педагогічні та методичні перспективи: матеріали III Всеукр. наук.-практ. конф. – Харків: НЮУ, 2016. – С. 29–34.
5. Булыгина Т.В. Языковая концептуализация мира /Т.В.Булыгина, А.Д. Шмелёв. – М.: Наука, 1997. – 574 с.
6. Васильева Н.М. Французский язык: Теоретическая грамматика: Морфология: Синтаксис: Ускоренный курс [учеб. для ин-тов и фак. иностр. яз.] / Наталия Михайловна Васильева, Людмила Петровна Ницкова. – М.: Высш. шк., 1991. – 300 с.
7. Гак В.Г. Теоретическая грамматика французского языка / Владимир Григорьевич Гак. – М. : Добросвет, 2000. – 832 с.
8. Гак В.Г. Сравнительная типология французского и русского языков / Владимир Григорьевич Гак. – Ленинград: Просвещение, 1983. – 288 с.
9. Ганич Д.І. Словник лінгвістичних термінів / Д.І.Ганич, І.С.Олійник. – К.: Вища шк., 1985. – 360 с.
10. Гальперин И.Р. Грамматические категории текста / Илья Романович Гальперин // Изв. АН СССР. – Серия Л и Я. – 1977. – №6.
11. Гарбовский Н.К. Теория перевода М.: Изд-во Мос. Унивеситета, 2004.

12. Гречко В.А. Теория языкознания: [учеб. для студ. филол. фак-в] / Владимир Гречко. – М.: Высшая шк., 2003. – 375 с.
13. Грушевская Т. М. Французская пресса через призму выразительных средств языкового пространства / Татьяна Михайловна Грушевская. // Научный журнал КубГАУ. – 2015. – №113. – С. 1– 12 .
14. Давиденко А. Теоретико-Методологічні аспекти перекладу. Гуманітарна освіта в технічних вищих навчальних закладах / Алла Давиденко. – К.: випуск №27, 2013. – С. 83 – 92.
15. Долинин К.А. Коммуникативные варианты французского простого предложения: [лекция] / К.А.Долинин. – Л.: ЛГПИ, 1975. – 46 с.
16. Долинин К.А. Стилистика французского языка. – 2-е изд., дораб. / К.А. Долинин – М.: Просвещение, 1987. – 303 с.
17. Єрмоленко С.Я. Українська мова: Короткий тлумачний словник лінгвістичних термінів / С.Я. Єрмоленко, С.П.Бибик, О.Г.Тодор. – К.: Либідь, 2001. – 222 с.
18. Зорівчак Р.П. Реалія і переклад. Львів: 1989.
19. Зорівчак Р.П. Фразеологічна одиниця як перекладознавча категорія. Львів 1988.
20. Казакова Т.А. Практические основы перевода. Санкт-Петербург. Союз, 2000.
21. Каменская О.М. Текст как средство коммуникации / Ольга Львовна Каменская. – М., 1980. – 152 с.
22. Комиссаров В. Н. Современное переводоведение. / В. Н. Комиссаров – М.: Изд-во “ЭТС”, 2000. – 424 с.
23. Комиссаров В.Н. Теория перевода, лингвистические аспекты / Вилен Наумович Комиссаров. – М.: Наука, 1990. – 253 с.

24. Комарова З.И. О сущности термина / З.И.Комарова // Термин и слово: межвузовский сборник. – Горький: ГГУ, 1979. – С. 3–12.
25. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу. Аспектний переклад / Корунець Ілько Вакулович. – Вінниця: Логос, 2001. – 448 с.
26. Крупнов В.Н. В творческой лаборатории переводчика. М.: ВШ, 1976.
27. Латышев Л. К. Курс перевода. Эквивалентность и способы её достижения. – М.: Международные отношения, 1981. – 198 с.
28. Лось О.В. Особливості перекладу термінів в документах міжнародного права / О.В.Лось // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Педагогічні науки. – 2013. – Вип. 108.1. – Режим доступу:
http://nbuv.gov.ua/UJRN/VchdpuP_2013_1_108_53
29. Львовская З.Д. Теоретические проблемы перевода. М.: 1985.
30. Максимов С. Є. Практичний курс перекладу (англійська та українська мови). Теорія та практика перекладацького аналізу тексту для студентів факультету перекладачів та факультету заочного та вечірнього навчання:
Навчальний посібник. / С. Є. Максимов – К.: Ленвіт, 2006. – 157 с.
31. Малащенко О.Р. Структурно-прагматичні особливості франкомовних конвенцій / Л. В. Бондар, О. Р. Малащенко // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Філологія. - 2018. - Вип. 33(2). - С. 166-168.
32. Миньяр-Белоручев Р. К. Теория и методы перевода. / Р. К. Миньяр-Белоручев – М.: Московский лицей, 1996. – 290 с.
33. Мирам Г. Професія: перекладач. Київ: 2000.
34. Михайленко В.В. Алгоритм інтро-перекладацьких стратегій у мультимедійному форматі / В.В.Михайленко // Матеріали VII

- Міжнародної науково-практичної конференції "Наука і освіта '2004".
Том 25. Актуальні проблеми перекладу. – Дніпропетровськ: Наука і освіта, 2004. – С. 38-39.
35. Полюк І.С. Особливості перекладу текстів різних стилів. Французька мова. Навчальний посібник. / І.С.Полюк, Л.В.Бондар. – К.: НТУУ "КПІ", 2011. – 396 с.
36. Разбегіна Н.В. Аналітичні номінації термінів міжнародного права / Н.В.Разбегіна. – Режим доступу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILE=&2_S21STR=Nznuoaf_2015_58_132
37. Рецкер Я. И. Теория перевода и переводческая практика. / Я. И. Рецкер – М.: Международные отношения, 1974. – 216 с.
38. Романова Т. В. Язык политкорректности: Свой - чужой / Татьяна Владимировна Романова // Лингвистические заметки / Татьяна Владимировна Романова., 2015. – С. 21–26.
39. Семёнов А. Л. Основные положения общей теории перевода. / А. Л. Семёнов. – М.: Изд-во Российского ун-та дружбы народов, 2005. – 99 с.
40. Семида О. В. Основні характеристики медійного дискурсу. Проблеми семантики, прагматики та когнітивної лінгвістики. Київ: Логос, 2005. № 8. С. 105–108.
41. Серова Л.Ф. Коммуникативная инверсия (последовательность рема-тема) как экспрессивный прием в современном французском языке: автореф. дис. на соиск. учен. степ. канд. филол. н. / Л.Ф.Серова. – Ленинград: 1985. – 16 с.
42. Сиротинина О. Б. Тексты, текстостиды и дискурсы в зоне разговорной речи. Человек. – Текст. – Культура / О. Б. Сиротинина. – Екатеринбург, 1994. – 87 с.

43. Стеценко Н. М. О соотношении понятий текст – медиатекст – медиадискурс. Ученые записки Таврического нац. ун-та им. В.И. Вернадского. Серия “Филология. Социальные коммуникации”. 2011. Т.24 (63). № 4. Ч. 2. С. 372–378.
44. Українська мова. Енциклопедія. – К.: Українська енциклопедія ім. М. Бажана, 2000. – 824 с.
45. Українська мова у професійному спілкуванні. Модульний курс. Видання 3-є, перероблене та доповнене. Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 592 с.
46. Ухванова-Шмыгова И. Ф. Дискурс средств массовой информации как объект исследования. Методология исследований политического дискурса. Минск, 1998. № 1. С. 52–56.
47. Ушакова Т.Н. Роль человека в общении / Т.Н.Ушакова, Н.Д.Павлова, И.А.Зачесова // Текст как объект психологического анализа. – М.: Наука, 1989. – 460 с.
48. Федоров А.В. Основы общей теории перевода. М.: 1968,1983.
49. Чердниченко О. І. Про мову і переклад. Київ: Либідь, 2007. 248 с.
50. Чернов Г.В. Основы синхронного перевода. М.: ВШ, 1983.
51. Чужакин А., Палажченко П., Мир перевода. М.: Валент, 1997- 2000.
52. Шевякова В.Е. Современный английский язык / В.Е.Шевякова. – М.: Наука, 1980. – 381 с.
53. Швейцер А.Д. Теория перевода: статус, проблемы, аспекты. М.: Наука 1988.
54. Щерба Д.В. Термін та його дефініція як головні онтологічні поняття термінознавства / Д.В.Щерба // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка, 2006. – № 28. – С. 237–240.
55. Dijk T. A. van. Elite Discourse and Racism. London: SAGE Publications, 1985. vol. 6. 336 p. Doppagne A. Majuscules, abreviations, symboles et sigles. Pour une toilette parfaite du texte / AlbertDoppagne. – Paris : Duculot, 1991. – 111 p.

56. Dubois J. Grammaire structurale du français : La phrase et les transformations / Jean Dubois – Paris: Editions Larousse, 1969. – 187 p.
57. Ehlich K. Greek and Latin as a Permanent Source of Scientific Terminology: the German Case / K.Ehlich // Language Adaptation (edited by F. Columas). – Cambridge: Cambridge University Press, 1989. – p. 135-137.
58. Encyclopædia Universalis France. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.universalis.fr/encyclopedie/conventions-internationales/>
59. Gémar J.-C. La traduction juridique : art ou technique d'interprétation? / J.-C.Gémar. – Ottawa: Revue Générale de Droit, 1987. – Pp. 495-514.
60. Legault G.A. Fonctions et structure du langage juridique / G.A.Legault – Meta, mars 1979 – Vol. 24. – No 1. – p. 18-25
61. O’Keeffe Anne. Investigating media discourse. Rutledge. 2006. 187p
62. Solomarska O. Quelques particularités de la traduction des textes juridiques / O.Solomarska // Стиль і переклад – 2015. – Вип. 1. – с. 221-230. – Режим доступу до ресурсу: www.irbis-nbuv.gov.ua/stt_2015_1_11.pdf
63. Tcherednytchenko O. Théorie et pratique de la traduction. La langue française: Manuel / O.Tcherednytchenko, Y.Koval. – Kyïv: Lybid, 1995. – 254 p.
64. Tesnière L. Eléments de syntaxe structurale / Lucien Tesnière, – Paris: Editions Klincksieck, 1959. – 670 p.
65. КЗ – Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання[Електронний ресурс] // Верховна Рада України: Відділ баз даних нормативно-правової інформації. – 1998. – Режим доступу до ресурсу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_085#Text
66. Thorpe N. Migrant crisis: Athens shelter for some, despair for others [Електронний ресурс]. BBC. 2015. Режим доступу до ресурсу:<http://www.bbc.com/news/world-europe-35071115>.

67. https://gazeta.ua/articles/opinions-journal/_hto-taki-kiborgi-i-chomunimi-nazivayut-zahisnikiv-doneckogo-aeroportu/589692
68. КЗ – Конвенція про заборону розробки, виробництва, накопичення, застосування хімічної зброї та про її знищення [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: Відділ баз даних нормативно-правової інформації. – 1998. – Режим доступу до ресурсу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_182
69. САС – Convention sur l'interdiction de la mise au point, de la fabrication, du stockage et de l'emploi des armes chimiques et sur leur destruction [Електронний ресурс] // Organisation pour l'interdiction des armes chimiques. – 1993. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.opcw.org/fr/convention-sur-linterdiction-des-armes-chimiques/>

RÉSUMÉ

Le thème du travail est les moyens lexicaux et grammaticaux de reproduire les caractéristiques stylistiques et pragmatiques des médias français dans les traductions ukrainiennes.

L'actualité de ce travail a déterminé par la concentration des travaux scientifiques et pratiques des scientifiques et des praticiens sur les caractéristiques linguistiques et pragmatiques et à l'importance de leur transmission dans le processus de traduction, ainsi qu'à la nécessité de créer des traductions de haute qualité. Malgré le nombre relativement important d'ouvrages consacrés à ce sujet, ce problème n'a pas encore été entièrement couvert compte tenu des moyens lexicaux et grammaticaux de reproduire les traits stylistiques et pragmatiques des textes médiatiques français dans les traductions ukrainiennes.

Le but de ce travail est d'établir des moyens lexicaux et grammaticaux qui reproduisent les caractéristiques stylistiques et pragmatiques des textes médiatiques français dans les traductions ukrainiennes.

Cet objectif consiste à résoudre **les tâches** suivantes:

- Recherche des aspects théoriques de la traduction de textes médiatiques français;
- Recherche de traduction de textes français en ukrainien et leurs spécificités;
- Recherche du concept d'aspect stylistique de la traduction;
- Définition de la pragmatique en traduction;
- Caractéristiques des types d'adaptation pragmatique;
- Caractéristiques de l'équivalence communication-pragmatique;
- Caractéristiques de la recherche principale de traduction du français vers l'ukrainien;
- Caractéristiques des moyens lexicaux et grammaticaux de reproduction de

la traduction de textes médiatiques français en ukrainien;

- Caractéristiques des principales catégories lexicales et grammaticales des textes médiatiques français;
- Caractéristiques des caractéristiques stylistiques et pragmatiques des catégories lexicales et grammaticales des textes médiatiques français;
- Déterminer les caractéristiques de la reproduction de la pragmatique et de la stylistique des textes médiatiques français par les moyens lexicaux et grammaticaux de la langue ukrainienne.

L'objet de la recherche est les moyens lexicaux et grammaticaux de reproduction des caractéristiques stylistiques et pragmatiques des textes médiatiques français dans les traductions ukrainiennes.

Le sujet de la recherche porte sur les caractéristiques structurelles, lexicosémantiques, grammaticales et communicatives-pragmatiques de la traduction de textes en français et les moyens de leur reproduction en ukrainien.

Le choix des méthodes de recherche a été déterminé par les tâches. Les principales méthodes d'analyse comparative des caractéristiques structurelles et pragmatiques du texte original et de la traduction étaient des méthodes comparatives et descriptives. La sélection et la classification du matériel ont conduit à l'utilisation de la méthode d'observation linguistique. Des méthodes d'analyse quantitative, de représentation schématique, d'analyse pragmatique et de généralisation sont utilisées pour une étude approfondie des moyens ukrainiens de traduire les textes français des conventions.

La nouveauté scientifique des travaux réside dans une étude complète et systématique.

L'importance pratique du travail réside dans la possibilité d'utiliser ses résultats par les traducteurs dans leurs activités professionnelles, ainsi que dans leur inclusion dans des cours de traduction, pragmatique et traduction pratique.

Chaque texte dispose de moyens lexicaux et grammaticaux pour reproduire les caractéristiques stylistiques et pragmatiques des textes des médias français dans les traductions ukrainiennes.

Une caractéristique lexicale clé des conventions est le grand nombre de vocabulaires spéciaux, parmi lesquels le rôle principal appartient aux termes. Au stade actuel, la méthode analytique de formation des termes est la plus courante dans les textes médiatiques, car elle est la plus productive.

Ainsi, lors de la traduction d'un vocabulaire hautement spécialisé et général, des transformations telles que le remplacement et l'addition sont plus souvent utilisées, car du point de vue pragmatique, elles ne doivent pas être transmises au moyen d'équivalents. Pour traduire des expressions clichées en ukrainien et en français, le traducteur doit connaître les phrases stables de base des timbres journalistiques ainsi que des connaissances approfondies sur le sujet.

L'expression du langage des journaux peut se manifester sous diverses formes: dans la nature motivationnelle du langage, dans la fréquence relativement élevée des adjectifs et noms évaluatifs qualitativement dans leur sémantique, dans la nature de la métaphorisation, dans le choix de la phraséologie, en particulier l'utilisation de moyens syntaxiques. Les opportunités en langage familier et littéraire sont largement utilisées dans le journalisme. Pour exprimer des déclarations émotionnelles et convaincre le lecteur, le journalisme utilise un riche arsenal de moyens syntaxiques: figures rhétoriques, parallélisme, anaphore et épiphora, antithèse et autres figures stylistiques. Indubitablement, à l'aide de l'analyse des moyens linguistiques lexicaux et syntaxiques, il est possible de déterminer les principes sociopolitiques d'une publication de journal.

Dans le cadre des travaux réalisés:

- Recherche des aspects théoriques de la traduction de textes médiatiques français;
- Recherche du concept d'aspect stylistique de la traduction;
- Définition de la pragmatique en traduction;
- Caractéristiques des types d'adaptation pragmatique;
- Caractéristiques de l'équivalence communication-pragmatique;
- Caractéristiques de la recherche principale de traduction du français vers l'ukrainien;

- Caractéristiques des moyens lexicaux et grammaticaux de reproduction de la traduction de textes médiatiques français en ukrainien;
- Caractéristiques des principales catégories lexicales et grammaticales des textes médiatiques français.